

CUPRINS

ABREVIERI	5
1. INTRODUCERE	6
2. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC	9
2.1. VIZIUNEA	9
2.2. MISIUNEA	9
2.3. VALORILE PLANULUI STRATEGIC	9
2.4. OBIECTIVELE PLANULUI STRATEGIC	10
3. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII	13
3.1. DATE GENERALE	13
3.2. POTENȚIALUL UMAN	17
3.3. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE	17
3.3.1. <i>Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal</i>	17
3.3.2. <i>Alimentarea cu apă</i>	18
3.3.3. <i>Canalizare</i>	18
3.3.4. <i>Alimentarea cu gaze naturale</i>	20
3.3.5. <i>Alimentarea cu căldură</i>	20
3.3.6. <i>Telecomunicații</i>	20
3.3.7. <i>Rețeaua de drumuri</i>	21
3.3.8. <i>Fondul locativ</i>	21
3.4. ECONOMIA LOCALĂ	21
3.5. EDIFICII SOCIALE	24
3.5.1. <i>Educație</i>	24
3.5.2. <i>Sănătate, asistența socială</i>	25
3.5.3. <i>Cultura</i>	26
3.6. SUPRAFAȚA ADMINISTRATIVĂ, FONDUL FUNCAR	29
3.7. MEDIUL AMBIANT	30
3.8. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ	332
3.9. SECTORUL ASOCIATIV	332
3.10. PORTOFOLIUL DE PROIECTE REALIZATE	35
4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI IVANCEA, R.NUL ORHEI	37
4.1. ÎNȚIȘIEREA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICĂ	37
4.2. ÎNFIINȚAREA ECHIPEI DE PLANIFICARE	37
4.3. INTERVIEWAREA LOCUIȚORILOR	39
4.4. ANALIZA SWOT	44
4.5. CONCORDANȚA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (RAIONALĂ) CU CEA LOCALĂ	51
5. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC	53
5.1. OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTARE, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE	53
5.2. OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ	54
5.3. OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA IVANCEA, R-NUL ORHEI	55
5.4. OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN	

VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII	57
5.5. OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE	58
5.6. OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL	59
6. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC	60
6.1. ETAPE DE IMPLEMENTARE	60
6.2. RISCURI ȘI IMPEDIMENTE ÎN PROCESUL DE IMPLEMENTARE, METODE DE PREÎNTÂMPINARE	61
7. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC	63
7.1. CADRUL INSTITUȚIONAL DE MONITORIZARE	63
7.2. RAPORTAREA ȘI INDICATORII DE MONITORIZARE	64
8. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI	72
8.1. CONSIDERAȚII GENERALE	72
8.2. OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE	73
8.3. OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND TOTODATĂ NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ ÎN LOCALITATE	75
8.4. OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZARE ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA IVANCEA, R.NUL ORHEI	77
8.5. OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII	81
8.6. OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE	84
8.7. OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL	87

Lista tabelor	3
Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Comunei Ivancea, r.nul Orhei	21
Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației	23
Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a Comunei Ivancea, r.nul Orhei	30
Tabelul 4. Lista ONG-urilor din Comuna Ivancea, r.nul Orhei	34
Tabelul 5. Proiecte implementate în com. Ivancea, r.nul Orhei în anii 2014-2018.....	36
Tabelul 6. Componenta echipei de planificare	40
Tabelul 7. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor	68

Lista figurilor

Figura 1. Structura populației din com.Ivancea, r-nul Orhei.....	17
Figura 2. Schema vectorială în sistemul “Om – Societate – Natură” în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile.....	31
Figura 3. Structura eșantionului interviuat după vârstă	40
Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială	40
Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL	41
Figura 6. Viitorul APL-urilor	41
Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:	42
Figura 8. Acțiunile administrației localității sînt coordonate cu localnicii ?	42
Figura 9. Problemele ce necesită soluționate de urgent:	43
Figura 10. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?	43

Lista fotografiilor

Foto 1 Intrare în comuna Ivancea, r-nul Orhei	8
Foto 2 Gimnaziul "Mihai Moraru" s. Brănești, r-nul Orhei	24
Foto 3 Gimnaziul Furceni, s. Furceni, r-nul Orhei.....	24
Foto 4 Conacul și Parcul Balioz, com. Ivancea, r-nul Orhei.....	26
Foto 5 Biserica din s. Furceni, r-nul Orhei "Sfinții Arhanghel Mihail și Gavril	27
Foto 6 Biserica din s. Brănești, r-nul Orhei "Nașterea Maicii Domnului"	27
Foto 7 Monumentele funerare a urmașilor familiei boierului Carabet Balioz.....	27
Foto 8 Complexul sportiv "Zirve", comuna Ivancea, r-nul Orhei.....	28
Foto 9 Festivalul etniilor "Sub același cer"	28

ABREVIERI

APL	Administrația Publică Locală
ADR	Agencia de Dezvoltare Regională
AEÎ	Asociația de Economii și Împrumut
AEE	Agencia pentru Eficiență Energetică din RM
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIPS	Comisia pentru Implementarea Planului Strategic
CMF	Centrul Medicilor de Familie
CS	Centrul de Sănătate
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor
EP	Echipa de planificare
GȚ	Gospodărie Țărănească
FEN	Fondul Ecologic Național
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FMF	Federația Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Național
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului din Republica Moldova
ONG	Organizații non-guvernamentale
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
PPP	Parteneriat Public Privat
PM	Punct Medical
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud
RM	Republica Moldova
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acțiuni
SCT	Succes Consulting
UE	Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

„Un sistem democratic este funcțional atunci când dezvoltarea socio-economică locală înregistrează reușite și în măsura în care se dezvoltă un spirit democratic în mentalitatea cetățenilor.”

Pentru a avea cu certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a Comunei Ivancea, r. nul Orhei, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor externe s-a impus elaborarea Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Ivancea, r. nul Orhei pentru perioada 2020-2025.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Ivancea, r- nul Orhei (în continuare Plan Strategic) pentru perioada 2020-2025, cuprinde un orizont de planificare de 5 ani și este realizat cu suportul Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP). Planul Strategic urmărește o dezvoltare durabilă prin valorificarea potențialului local și se înscrie în cadrul normativ existent la nivel național, regional și raional precum Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, Strategia Națională de Dezvoltare regională, Strategia de Dezvoltare Regională, Regiunea Centru (2020). Programul Regional Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, Planul Operațional Regional (2017- 2022), Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2013-2020), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Centru și alte documente de politici relevante.

Scopul proiectului - îmbunătățirea condițiilor social-economice de trai a populației Comunei Ivancea, r. nul Orhei, realizarea balanței aspectelor economice, sociale, ecologice și culturale în dezvoltarea Comunei Ivancea, r. nul Orhei, ca bază a ridicării calității vieții și asigurării dezvoltării ascendente durabile a comunității pentru o perioadă îndelungată.

Realizarea acestor obiective va aduce la:

1. Reducerea decalajului între oraș și comună, referitor la nivelul de asigurare cu obiecte de infrastructură, crearea condițiilor pentru ridicarea caracterului prestigios de domiciliere în mediul rural și contribuire la soluționarea problemelor de stat în domeniul politicii de migrație.
2. Stoparea exodului și reîntoarcerea forței de muncă calificate prin lărgirea pieței de muncă în comună și crearea condițiilor pentru diversificarea economiei rurale, crearea parcurilor industriale și agroindustriale, care pot să asigure populației rurale un nivel mai înalt de consum și participare la procesul investițional pe contul veniturilor proprii.
4. Asigurarea accesibilității și acordarea asistenței medicale la un standard calitativ nou, promovarea modului sănătos de viață.
5. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului, familiei și copilului.
7. Valorificarea potențialului turistic rural.
8. Managementul efectiv al resurselor naturale și al deșeurilor.

Elaborarea și implementarea unui plan strategic de dezvoltare socio-economică a localității este condiționat de mai mulți factori. Republica Moldova riscă să între într-o fază de instabilitate și stagnare economică dacă nu vor fi întreprinse acțiuni ce a-r ridica standardele de dezvoltare umană.

Pentru stoparea fenomenului de migrație a forței de muncă și ridicarea standardelor de dezvoltare umană în mediul rural, se propune spre realizare proiecte conceptuale bazate pe viziuni noi despre dezvoltarea comunei moldovenești, în contextul viitoarei aderări la Uniunea Europeană.

Prezentul document este realizat la solicitarea reprezentanților Comunei Ivancea, r. nul Orhei și reflectă atitudinea Echipei de Planificare, a locuitorilor Comunei și a APL cu privire la prioritatea de dezvoltare a comunei pe următorii 5 ani. Astfel, în ceea ce privește cercetarea calitativă, operatorii au utilizat interviuri în profunzime, iar cercetarea cantitativă a fost realizată prin utilizarea anchetelor. Instrumentul de colectare a datelor este chestionarul aplicat cetățenilor Comunei Ivancea, r. nul Orhei. În timpul elaborării planului strategic al comunității s-a pornit de la necesitățile locale, care au fost împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei care mai apoi să fie integrate în strategiile de dezvoltare a raionului Orhei.

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Ivancea, r. nul Orhei reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al comunei vor beneficia de acest ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru ca într-un final planul strategic de dezvoltare socio-economică să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor Comunei Ivancea, r. nul Orhei. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea planului strategic de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Metodologic, prezentul plan strategic are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- *analiza de conținut*
- *analiza de date statistice din surse organizate și realizate de EP*
- *interviuri în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate*
- *analiza SWOT.*

În baza rezultatelor obținute și prin analiza tendințelor de dezvoltare au fost elaborate recomandările pentru dezvoltare socio-economică a Comunei Ivancea, r. nul Orhei pentru următorii 5 ani: obiective – programe - acțiuni/proiecte.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Planul Strategic de dezvoltare socio-economică, Primăria Comunei Ivancea, r. nul Orhei își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- *dezvoltarea mediului economic și competitiv, beneficiind de o infrastructură modernă*
- *modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, medical, cultural, protecție socială în Comuna Ivancea, r. nul Orhei.*

- comună curată cu un management rațional al resurselor naturale disponibile
  - promovarea și implementarea în activitatea APL a principiilor buneii guvernări și implicarea publicului în procesul de luare a deciziilor
- Condiții de implementare a planului strategic:
- acordul și susținerea planului de către cetățenii comunei
  - susținerea din partea sectorului privat a direcțiilor strategice de dezvoltare a comunei
  - informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării planului.

Responsabili de implementarea planului de acțiuni de dezvoltare strategică este Primăria și Consiliul Comunei Ivancea, r. nul Orhei, precum și instituțiile administrative locale de profil (educație, sănătate, etc.). Planul de acțiune - ca instrument de planificare și implementare – conține un set de politici sectoriale pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității. Periodic, Planul de acțiune necesită a fi revizuit ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel raional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Foto 1 Intrare în comuna Ivancea, r-nul Orhei

2. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC

2.1. Viziunea

Viziunea strategiei de dezvoltare a Comunei Ivancea, r. nul Orhei este:

“COMUNĂ, CU O POPULAȚIE NUMEROASĂ ȘI O SĂNĂTATE SATISFĂCĂTOARE , CU O ECONOMIE STABILĂ ȘI DIVERSIFICATĂ, CARE VALORIFICĂ RESURSELE LOCALE, CU O INFRASTRUCTURĂ

EDILITARĂ DEZVOLTATĂ. COMUNĂ ÎN CARE SUNT PROMOVATE VALORILE LOCALE ȘI NAȚIONALE – CARE CONSTITUIE MODELE PENTRU GENERAȚIILE TINERE.”,

și reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

2.2. Misiunea

Pentru realizarea Viziunii strategice a Comunei Ivancea, r. nul Orhei, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNEI IVANCEA, R-NUL ORHEI, ÎN SCOPUL CREȘTERII CALITĂȚII VIETII PRIN CREAREA UNUI MEDIU ECONOMIC ȘI SOCIAL PROSPER, SĂNĂTOS ȘI PARTICIPATIV, CAPABIL SĂ ASIGURE BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR.”

2.3. Valorile Planului Strategic

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al comunei a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Profesionalism. Această valoare se va manifesta prin competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.

Responsabilitate. Este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Transparență. Activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a cetățenilor pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării planului de acțiune.

Competență. Această valoare se va manifesta prin implicarea în rezolvarea problemelor comunei a unor persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maxim.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a comunei va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Patriotism (local, național). Sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor în timp și spațiu.

Meritocrație. Capacitatea de autoanaliză a activității ce se manifestă prin promovarea factorilor de decizie de în funcție de competență, profesionalism și omenie.

Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării planului strategic vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră întru realizarea cu succes a Planului Strategic.

2.4. Obiectivele Planului Strategic

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Ivancea se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare a localității, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate. Condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii comunei dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate. Permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar. Să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O buna administrare. Reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategice constituie produsul final rezultat din contopirea celor trei factori ai procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local: Economia, Societatea, Mediul. Pentru realizarea Viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a 6 obiective strategice:

- I. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilități publice de calitate
- II. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

- III. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a comunei Ivancea, r.nul Orhei
- IV. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității
- V. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale
- VI. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern, transparent și implicarea localnicilor în procesul de luare a deciziilor

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Ivancea, r.nul Orhei se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din Primărie.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea comunei
- dezvoltarea durabilă
- obiective de calitate globale locale – integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de acțiune stabilite se formulează câte un obiectiv strategic (proces), astfel:

Criterii / Planuri	<u>Social</u>	<u>Economic</u>	<u>Urbanism</u>	<u>Mediul înconjurător</u>	<u>Infrastructura</u>
	Plan social	Plan economic	Plan Urbanism	Plan de mediu	Plan infrastructura
Coeziunea / solidaritatea Cetățenilor	Creșterea coeziunii sociale a cetățenilor Acces la informație	Creșterea numărului de locuri de munca	Politici ale teritoriului în favoarea cetățenilor	Creșterea coeziunii ecologice a cetățenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort și civilizație
Puterea localității	Creșterea puterii sociale a comunei	Creșterea puterii economice a comunei	Valoare ridicată a comunei	Echilibru între activități antropice și poluare	Nivel ridicat de civilizație
Dezvoltarea Durabila	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursa	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
Obiective CADRU-CALITATIV	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizație

Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

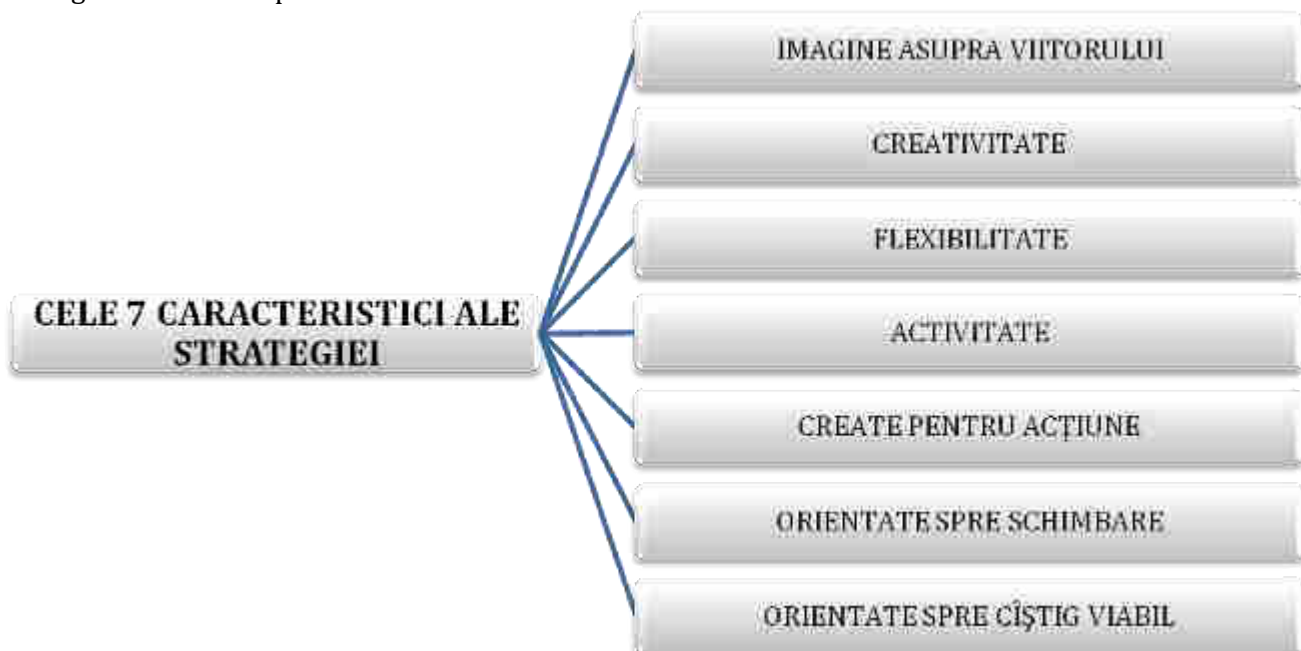
Pentru fiecare domeniu planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung

- nivel tactic - pe termen mediu
- nivel de proiecte - pe termen scurt, eşalonat

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a comunei Ivancea pentru perioada 2020-2025.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin șapte trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali responsabili de acest domeniu.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale comunei Ivancea constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a localității;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei;
- ridicarea standardului calitativ al aspectului comunei, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiectele comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în comună.

3. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

3.1. Date generale

Comuna Ivancea intră în componența Raionului Orhei - unitate administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Raionul Orhei este situat la latitudinea 46.8827 longitudinea 28.8240 și altitudinea de 69 metri față de nivelul mării. Raionul Orhei a fost creat la 23 mai 2003, în baza legii

privind reforma administrativ-teritorială nr. XIV-764 din 27.12.2001. Raionul include 38 de primării, în cadrul cărora sunt 75 localități cu o populație de aproximativ 101 502 locuitori.

Comuna Ivancea este situată la latitudinea 47.2847 longitudinea 28.8569 și altitudinea de 150 metri față de nivelul mării. Primar la momentul actual este Boris Ochișor. Conform recensământului din anul 2014 populația comunei ajunge la 5371 locuitori. Distanța directă pînă în or. Orhei este de 15 km. Distanța directă pînă în or. Chișinău este de 40 km.

Din componența comunei fac parte **3 localități: Ivancea, Furceni, Brănești**. Cele 3 localități ale comunei se situează în apropierea imediată una față de alta, fiind delimitate printr-un hotar vizibil. Suprafața totală constituie 7255,2 ha.

BRĂNEȘTI, sat, în jud. Orhei, volostea Hârtop, așezat în valea Ivancea, pe șoseaua ce merge de la Criuleni spre Orhei. Dealul dinspre sat are înălțimea 180 stânjeni. Numărul caselor - 61; populația - 898 suflete.

IVANCEA, sat, în jud. Orhei, volostea Hârtop, așezat pe coasta văii Ivancea. Lângă sat curge pârâul cu același nume. Are 140 case, cu o populație de 810 suflete, rusini și ruteni; biserică; 3 mori de vânt. Sunt vii și grădini.

FURCENI, sat, în jud. Bender, volostea Susleni, așezat pe țărmul drept al Răutului. Are 138 case, cu o populație de 975 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Mihail. Locuitorii posedă 4-6 desetine pământ de cap de familie; 500 vite mari cornute, 920 oi.

Satul Ivancea a fost menționat documentar în anul 1501. Primii oameni s-au stabilit aici cu traiul circa 3.500 de ani î. Hr. În această zonă au fost întemeiate trei așezări umane. Pe vetrele lor arheologii au găsit resturi de case arse, obiecte tipice pentru epoca eneoliticului, mileniiile IV-III î. Hr. În domnia lui Ieremia Movilă (1595 - 1606) satul Ivancea era în proprietatea vornicului Nicoară Donici. La 1716, un descendent al familiei Donici, Darie Donici se afla în litigiu cu Grigoraș Stolnicul pentru moșia Ivancea. Serdarul de Orhei Darie Donici este și ctitorul bisericii din Ivancea, construită în 1789. Biserica "Sf. Treime" a fost construită în stil bizantin cu influențe slavone.

În 1797 Manolache Donici se judeca cu răzeșii din Peresecina pentru părți dinmoșia Ivancea, câștigând procesul. Între anii 1812 și 1844 proprietarul moșiei este Iancu Russo, tatăl scriitorului Alecu Russo.

În 1817 satul avea 65 de gospodării, pe apa Ivancei lucrau 3 mori.

Satul Brănești a fost menționat documentar în anul 1429. La acea dată domnitorul Moldovei Alexandru cel Bun dăruia soției sale Marena mănăstirea Căpriana cu mai multe sate, printre care și Brănești.

În preajma satului Brănești în anii 1958-1959 arheologii Gh.Fiodorov și P. Bîrnea au descoperit o așezare medievală timpurie din secolele VI-VII, VIII-IX, X-XI, XII-XIII și secolul XIV. Monumentul se află la distanța de 0,5 km spre nord de satul Brănești, în valea Budăi, pe malul din stînga la vest și nord, parțial pe malul din sud al râului Motca (Ivancea), un afluent de dreapta al râului Răut, la 2,5 km spre sud-vest de locul confluenței lor. Sub suprafața sitului, la cîteva zeci de metri, se află catacombele vechii cariere de piatră, în care actualmente este amenajat un mare depozit de vinuri. Tot aici râul Motca dispare sub pămînt ca să reapară la suprafață la cîteva km. Dimensiunile monumentului arheologic sînt de 1,0 x 0,50 km. În partea de nord el ocupă o pantă cu două promontorii mici orientate spre est, spre vest panta vîlcei Budăi. Vestigiile așezării medievale timpurii se găsesc în abundență în partea centrală și cea de nord-est a monumentului. În cadrul aceluiași șantier arheologic a fost descoperită o așezare geto-dacă din sec. IV-III î.Hr.

Aici au fost găsite 4 locuințe adâncite cu cuptoare din piatră datate cu sec. VIII-IX și IX-X, un cuptor metalurgic din sec.VIII-IX, ceramică din sec.VI-VII, VIII-IX, X-XII, ceramică a Hoardei de Aur din sec. XIV și două monede din arama ale hanului Djanibek de la mijlocul sec. XIV.

Satul Furceni a fost menționat documentar în anul 1686 este o așezare pitorească înconjurată de păduri cu corn, gorun, carpen, frasin, vișin turcesc, prăsad sălbatic, ulmi-de-cîmp. Satul Furceni a fost menționat documentar în anul 1626. O frumoasă legendă populară relevă originea denumirii Furceni. Cîndva, cînd satele Moldovei aveau de suferit de pe urma invasiilor tătărești, un țăran din partea locului avea o fată frumoasă, care cu furca în brîu, torcea lînă de oaie. Vestea despre frumusețea ei a ajuns pînă la urechile hanului, care trimise după un detașament de călăreți să i-o aducă. Însă fata reuși să fugă. Tătarii s-au pornit să o ajungă, între timp ea a ajuns la Răut, a aruncat furca în apă și ea s-a transformat în punte, iar cînd fata a trecut rîul, a dispărut și ea și puntea. Un tătar, ca să nu piardă urma fetei, a aruncat după ea cu furca sa, care, atingîndu-se de pămînt, s-a transformat în patru drumuri. Pe unul din ele fata a dovedit să alerge în pădure și să se ascundă. De atunci se zice că au și rămas aceste patru drumuri și podul peste Răut, iar satul a început să se numească Furceni.

Pînă în prezent, în urma investigațiilor și săpăturilor arheologice din întreg spațiul carpatodanubiano-pontic, au fost descoperite 365 de așezări getice datate cu sec. IV-III î. Hr., dintre care 154 chiar pe meleagurile Moldovei. 71 de așezări sînt cu urme de cetăți și cetățui, dintre care 40 se află pe teritoriul dintre Prut și Nistru (10 – chiar în raionul Orhei). La nord-est de Furceni, pe un cap de deal împădurit de pe malul stîng al Răutului este amplasată așezarea fortificată (cetățuia) Furceni-Selitra, datînd din secolele IV-III î.Hr. O parte din cetățile și cetățuile getice erau locuite permanent, iar altă parte erau folosite pentru refugiu în caz de pericol pentru locuitorii satelor (seliștilor) din jur. Cetățile aveau diferite forme și dimensiuni, dar toate erau dotate cu fortificații ce constau din șanțuri adînci și valuri de pămînt, fie pe tot perimetrul cetății, fie doar parțial. Geții foloseau diferite promontorii, vîrfuri de deal, maluri ale rîurilor care erau „cetăți naturale”.

La Furceni arheologii au descoperit o așezare medievală timpurie din secolele VIII-IX. Tot aici a fost identificată o așezare de tipul Sîntana de Mureș-Cerniahahov, secolele III-IV și o așezare medievală tîrzie din secolele XV-XVI.

Comuna Ivancea este traversată de magistrala M2 Chișinău- Soroca- frontiera cu Ucraina și în apropiere de drumul regional R23 Criuleni – Brănești – Ivancea, ambele drumuri de importanță națională și internațională. Comuna se învecinează la Nord-Est s. Piatra, r-nul Orhei; la Nord- Est se află s. Butuceni, r-nul Orhei; la Nord-Vest mun. Orhei; la Nord- Vest s. Seliște; la Sud s. Râșcova, r-nul Orhei; la Sud s. Hârtopul Mic, r-nul Criuleni.

Prin urmare, așezarea geografică favorabilă a comunei pe axa Soroca –Orhei-Chișinău, în special apropierea de drumul de importanță internațională M2 și R23, deschide premise de dezvoltare

economică a comunei, dezvoltarea turismului și mobilitatea populației spre centrele economice regionale, în special, orașul Orhei, mun. Chișinău, Călărași.

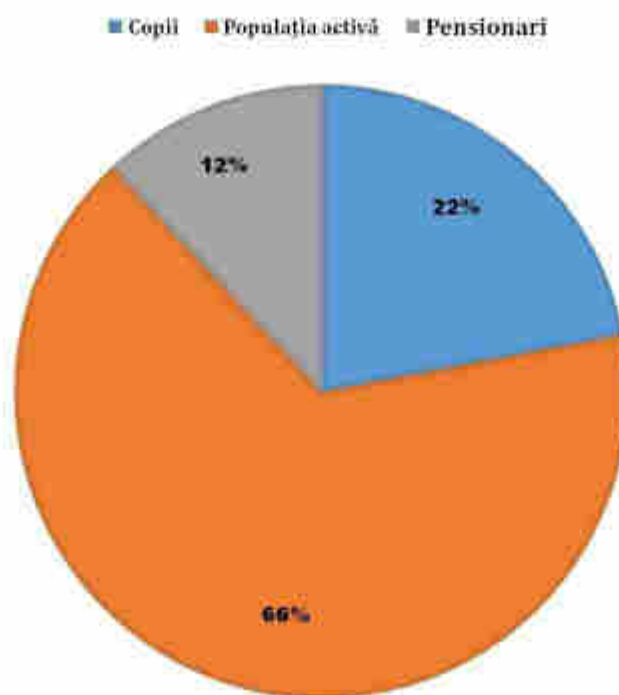
Fiind caracterizat prin resurse acvatice râul Răut, râul Moța, sub formă de bazine (iazuri) și având un relief predominant de altitudini joase (până la 150 m), cu o bonitate a solurilor 71% de nivel mediu național, relieful comunei este prielnic pentru creșterea cultivarea culturilor cerealiere, și legumicultura. Pe teritoriul comunei, actualmente, nu există suprafețe afectate de alunecări de teren.

Fondul acvatic al comunei este format dintr-o suprafață totală de 187,5 ha, în special iazurile din localitate și Râul Moța, Rîul Răut situate în apropierea terenurilor cu destinație agricolă. Apa potabilă pentru localnici este asigurată din cele 204 în satul Ivancea, 16 în satul Furceni și 9 în satul Brănești fântâni de mină și 8 fântâni arteziene din perimetrul comunei.

3.2. Potențialul uman

Populația Comunei Ivancea, r.nul Orhei este de 5371 persoane (2412 – bărbați (44,94%) 2959– femei (55,09)). Din totalul populației comunei, 3872 persoane sunt în vârstă aptă de muncă (cca. 72,09%). Conform datelor statistice copiii de vârstă 0-16 ani constituie 24,01% din numărul total al populației comunei, populația în vârstă pensionării (peste 62 ani – bărbați și peste 57 ani - femei) – 13,18% (701 persoane).

Figura 1. Structura populației din com. Ivancea, r.nul Orhei

Tendența la capitolul demografic în comuna Ivancea, r-nul Orhei este preponderent stabilă comparativ cu situația pe republică. Astfel, pe parcursul ultimului an în localitate s-au înregistrat 64 decese și 44 nou-născuți. Coraportul mortalitate/natalitate este de 1÷1,45.

În structura etnică a populației comunei Ivancea, r.nul Orhei predomină moldovenii/românii, populația majoritară, constituind cca. 50,47% din totalul populației, urmează ucrainenii și rușii cu o pondere de 43,59% și 4,40%.

3.3. Infrastructura de utilități publice

3.3.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal

Pe raza comunei Ivancea, r.nul Orhei există rețea de linii electrice aeriene de înaltă tensiune, tensiune medie și joasă tensiune. Comuna este asigurată cu energie electrică de către compania ÎCS PREMIER ENERGY SRL. Starea liniilor de distribuție este bună.

În prezent comuna dispune de iluminare stradală pe un procent de 90 %, dotați cu becuri economice. În perimetrul comunei există iluminarea stradală pe 122 străzi. Costul lunar actual al iluminatului stradal este de achitat din bugetul local. Pentru următorii ani se va implementa proiectul de extindere a rețelei de iluminare stradală- prin mărirea numărului de piloni- proiect realizabil datorită accesării fondurilor și susținerii din partea BS. În cadrul derulării proiectului de extindere a iluminatului stradal, inițial a fost necesară elaborarea proiectului tehnic, disponibilitatea suportului financiar cât și a suportului din partea distribuitorului de energie electrică. Odată cu finalizarea proiectului va fi benefică participarea ulterioară a localnicilor la suportarea costului energiei electrice consumate prin achitarea unei plăți lunare suplimentare.

3.3.2. Alimentarea cu apă

În prezent în comuna Ivancea, r.nul Orhei este implementat un sistem centralizat de alimentare cu apă a caselor de locuit și a edificiilor social-administrative.

La momentul actual 32,15 % (455) dintre gospodăriile satului Ivancea, dar în satul Furceni sunt conectate 23,32 % (330), iar în satul Brănești sunt conectate 23,74 % (336) dintre gospodăriile sunt conectate la rețeaua centralizată de apeduct ca urmare a implementării proiectelor de dezvoltare rurală a comunei Ivancea pentru anii precedenți. Alimentarea cu apă este îndeplinită prin intermediul a 8 fântâni arteziene (2 fântâni arteziene la Ivancea, 4 la Brănești și 2 la Furceni). Costul unui m³ de apă este de 8-14 lei, insuficient pentru a acoperi deservirea sistemului de apeduct și întreținerea tehnică a acestuia.

Sursa principală de aprovizionare cu apă potabilă o constituie fântânile de tip mină. În localitate sunt puse în exploatare 204 s. Ivancea, 16 s. Furceni, 9 în s. Brănești, la fântâni de tip mină a căror apă este utilizată de către localnici pentru necesitățile casnice de zi cu zi. Cu toate acestea, există un risc real și continuu ca în unele zone ale localităților calitatea apei din fântâni să fie nesatisfăcătoare. În acest caz, este necesară efectuarea unei analize a calității apei, cu o marcă ulterioară a fântânilor prin intermediul cerculețelor de diferite culori (caracteristice rezultatelor analizei).

Satul dispune de perspectiva construcției sistemelor de irigare în domeniul agricol din bazinele acvatice naturale, râurilor de pe perimetrul comunei. Prioritatea respectivă este una strategică atât pentru APL, cât și pentru localnici. În această direcție urmează de demarat implementarea unor proiecte de irigație la scară mică și mijlocie pe unele sectoare de teren din perimetrul agricol care sunt amplasate în imediata apropiere de bazinele și râurile menționate anterior. Construcția și reabilitarea

sistemelor de irigare vor permite sporirea productivității terenurilor, cât și asigurarea unor produse agricole de calitate.

3.3.3. Canalizare

Comuna Ivancea deține un sistem de canalizare centralizat a apelor uzate de la locuințe și obiectele social-administrative. Majoritatea locuitorilor evacuează deșeurile în bazine neautorizate, ceea ce constituie un pericol eminent pentru starea mediului înconjurător.

În satul Ivancea la sistemul de canalizare sunt conectate 6,36 % din locuințe(90 case).

Problema dată urmează a fi soluționată prin intermediul realizării proiectului de construcție și restabilire a sistemului de canalizare în com. Ivancea, r-nul Orhei . Proiectul prevede reabilitarea și construcția sistemelor comunale de canalizare a localității menționate, iar captarea apei în sisteme comunale de canalizare va diminua efectele negative asupra mediului și în special asupra apelor subterane care sunt într-o conexiune directă cu apele subterane. În rezultatul construcției și reabilitării sistemului de canalizare pentru localitățile beneficiare ca efect multiplicator vor fi serviciile -dimensiunea/capacitatea sistemului de colectare în funcție de volumul și caracteristicile apelor uzate urbane;

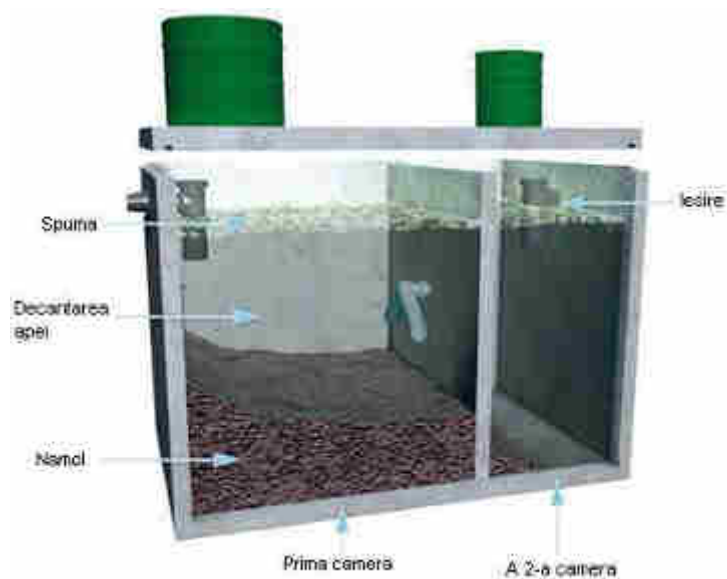
- prevenirea pierderilor în rețea;
- limitarea poluării apelor receptoare datorită debitelor excedentare din rețelele de canalizare.

Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate de epurare corespunzătoare – excepție de la regulă.

de asigurare cu apă / canalizare oferite agenților economici și populației localităților comunei Ivancea, îmbunătățirea mediului apelor subterane, cât și creșterea indicelui de sănătate a populației. Comuna nu dispune de o stație de epurare. Necesitatea unei stații de epurare funcționale și dotată modern a devenit din ce în ce mai evidentă. Pentru perioada următoare se necesită implementarea unui proiect de reconstrucție a stației de epurare a localității și extinderea conectărilor la sistemul de canalizare.

Reguli generale pentru sistemele de colectare a apelor uzate în sistemul centralizat:

- Cerințe pentru proiectarea, construirea și operarea în conformitate cu cele mai avansate cunoștințe tehnice, însă care nu implică costuri ridicate:

asigure același nivel de protecție a mediului ca și sistemul de colectare centralizat.

Pot fi utilizate doar după evaluarea caz cu caz și după o argumentare ce se referă la absența beneficiului pentru mediu față de sistemul de colectare centralizat, sau conform situației în care sistemul de colectare necesită costuri excesive.

□ Fosă Septică

Sistemele individuale de colectare a apelor uzate recomandate de ghidurile Comisiei Europene sânt în principal bazine de colectare sau alte tipuri de containere, care sânt impermeabile, iar apele uzate sânt colectate și transportate în mod regulat la o stație de epurare. De asemenea, referitor la sistemele individuale de epurare a apelor uzate sânt acceptate acele procese de epurare care să asigure efluenți ai căror calitate să nu aibă efecte adverse asupra mediului. Pot fi utilizate bazinele de stocare a apelor uzate de tip etanș vidanjabil (exemplu: fose septice), iar calitatea apelor uzate colectate și epurate să respecte cerințele în vigoare.

□ Cerințe pentru proiectare, construire și operare care să

3.3.4. Alimentarea cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale din comuna Ivancea asigură cu gaz natural 400 (28,26%) de gospodării, inclusiv și instituțiile administrative din localitate. În pofida numeroaselor eforturi de asigurare a locuitorilor cu gaz natural necesar uzului casnic, o parte din gospodării realizează prepararea hranei la aragazuri aprovizionate din butelii de gaz lichefiat /electrice, precum și la cuptoare/sobe cu lemne/cărbune. Exemple de probleme la conectarea gospodăriilor la gaze naturale sunt lipsa inițiativei private și a mijloacelor bănești, plus la acestea și costul ridicat a 1m³ gaz natural furnizat consumatorului final. Imposibilitatea suplirii de către solicitant a condițiilor prevăzute de către furnizor în avizul de racordare la rețeaua de gaze naturale, reprezintă un alt exemplu de factor care împiedică realizarea contractelor de furnizare a combustibilului către consumatorii finali existenți.

Operatorul de rețea poate refuza argumentat eliberarea avizului de racordare solicitantului în cazul în care se confruntă cu lipsă de capacitate, inclusiv pe motiv că nu există rețea de gaze naturale sau dacă rețeaua de gaze naturale nu permite satisfacerea cerințelor în gaze naturale ale solicitantului. Refuzul trebuie motivat și justificat în modul corespunzător. Operatorul de rețea este obligat să ofere solicitantului informații pertinente despre măsurile necesare extinderii rețelelor de gaze naturale și despre termenele concrete de realizare a extinderii rețelelor de gaze naturale.

3.3.5. Alimentarea cu căldură

În edificiile sociale și marea majoritate a gospodăriilor comunei Ivancea, energia termică este asigurată pe baza utilizării gazului natural. Datorită faptului că nu toți locuitorii au posibilitatea de a se conecta la rețeaua de gazoduct, aceștia își asigură căldura în sezonul rece pe baza sobelor și cazanelor autonome pe bază de lemne și/sau cărbune, instalațiilor termice improvizate. Dintre edificiile sociale, gimanziul Furceni, casele de cultură nu dispune de cazangerie pe bază de gaz naturale.

Există suficiente premise de a implementa în majoritatea edificiilor social-administrative cazane autonome pe bază de biomasă după exemplul casei de cultură din s. Furceni, grădinița de copii din s. Brănești, grădinița – creșă "Ghiocel" din s. Furceni, gimnaziul "Mihai Moraru" din s. Brănești, care furnizează agent termic la un preț mult mai jos comparativ cu utilizarea gazului natural. Premisele respective sunt legate de existența în regiune a agenților economici producători de bricheti/peleți la prețuri rezonabile, precum și abundența în regiune a materiei prime pentru producerea biomasei.

În perspectivă ar fi benefică efectuarea unor serii de lucrări de termoizolare a edificiilor social-administrative, ceea ce ar permite conservarea agentului termic și reducerea cheltuielilor pentru resursele energetice. Astfel, de lucrări ar fi binevenite și pentru gospodăriile casnice.

Ca alternativă de economisire a resurselor financiare pentru resursele energetice este utilizarea energiei solare. Una dintre soluții ar fi utilizarea panourilor solare pentru apă caldă la instituțiile de învățământ din localitate.

3.3.6. Telecomunicații

În comuna Ivancea telefonia fixă este asigurată de către operatorul național – SA Moldtelecom. Același operator asigură continuu racordarea gospodăriilor la rețeaua de Internet și conectarea la TV prin cablu. În raza comunei Ivancea, r.nul Orhei, acoperirea cu telefonie mobilă este bună. Localitatea se află în aria de acoperire a operatorilor de telefonie mobilă Orange, Moldcell și Unite.

3.3.7. Rețeaua de drumuri

Comuna Ivancea este traversată de magistrala M2 Chișinău- Soroca- frontiera cu Ucraina și drumul regional R23 Criuleni – Brănești – Ivancea. Circulația populației comunei spre centrul raional (or. Orhei) este asigurată zilnic de 5 rute/zi (tur-retur) iar spre capitala RM, 15 rute/zi (tur- retur) precum și de către transportul public de tranzit. Probleme la capitolul mobilitate a populației comunei nu există. Comuna dispune de stații auto amenajate, iar în scopul efectuării lucrărilor de dezzăpezire și menținere a drumurilor locale, primăria comunei apelează la serviciile agenților economici din teritoriu pentru utilizarea tehnicii mobile specializate.

Rețeaua de drumuri a Comunei Ivancea, r-nul Orhei se extinde pe o lungime totală de cca. 10 km dintre care drumuri asfaltate 6 km, o parte din drumuri sunt amenajate parțial în variantă albă (acoperit cu pietriș-4 km) și în cea mai mare parte ”drumuri de țară”. Drumurile din comună sunt în mare parte rudimentare, cu excepția drumurilor centrale.

Pentru următorii ani ca proiect viabil este creșterea lungimii drumurilor locale reabilitate, care va contribui la crearea unor comunități durabile și creșterea numărului de vizitatori la principalele obiective turistice ale raionului Orhei, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri în regiune și crearea locurilor de muncă; îmbunătățirea infrastructurii de acces prin asigurarea unei infrastructuri de transport moderne și durabile, în vederea dezvoltării sustenabile a economiei și a îmbunătățirii calității vieții, facilitarea accesului excursioniștilor și pelerinilor la principalele obiective turistice ale raionului Orhei. Totodată proiectul va contribui la dezvoltarea și creșterea potențialului turistic din raionul Orhei.

3.3.8. Fondul locativ

Actualmente, comuna Ivancea dispune de 1415 locuințe individuale particulare. Fondul locativ al comunei se ridică la 448 ha. La moment în Comuna Ivancea, r-nul Orhei, sunt înregistrate 1857 familii, iar pe parcursul ultimului an au fost înregistrate 57 de căsătorii și 44 de nou-născuți, tendința fiind una crescătoare pentru ultimii ani. Mărimea medie a unei gospodării este de 1,3 persoane.

3.4. Economia locală

Economia locală este reprezentată prin 31 agenți economici (vezi tabelul de mai jos), dintre care 3 sunt lideri și 10 gospodării țărănești.

Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Comunei Ivancea, r-nul Orhei

Nr.	Denumirea întreprinderii	Genul de activitate
1.	Î.I. "Soții Moraru"	Magazin
2.	Î.I. "Gheorghe Gașper"	Magazin
3.	Î.I. "Mihail Borș"	Magazin
4.	SRL "Danimina"	Magazin
5.	Î.I. "Vovc Valentin"	Magazin

6.	Î.I. "Motîngă Mihail"	Magazin
7.	Î.I. "Șchilniuc Serghei „	Magazin
8.	SRL "Leseranic"	Magazin și bar categ.II
9.	Î.I. "Codreanu Maria"	Magazin
10.	IMOLDCOOP CONSUMCOOP Peresecina, inclusiv:	magazin nr.16 magazin nr.20 magazin nr.22
11.	Î.I. "Vacariuc Tatiana"	Magazin
12.	Î.I. "Vacariuc Tatiana"	magazin 80m2 (lîngă primăria)
13.	Î. I. "Tentiuc Grigore"	Magazin
15.	Filiala SA Moldtelecom Centrul de operare Și reparații echipamente	Restaurant
16.	SRL "Dartav"	cafenea „Iarna” 150 locuri
17.	SRL "Codru Plus"	cafenea-bar
18.	SRL "Genza Club"	Centrul de agrement și odihnă
19.	SRL "Piscicola Ivancea"	Zona de agrement
20.	Î.C.S "Lukoil Moldova" SRL	Stațiile de alimentare cu petrol
21.	Lupașco Valentina	Comerț cu amănunt la tonetă pe teritoriu
22.	SRL„Macon-Activ„	Agricultură
23.	SC "Petsarmet„	Comerț
24.	SRL "Transoil Activ..	Comerț cu combustibil
25.	SRL Portal Oil..	Magazin comercial

26.	SRL "PASANA"	Comerț cu ciuperci
27.	Magazin Social	Magazin alimentar
28.	SRL "ALPHA-DOR"	Cafenea- bar
29.	G.Ț. "Cazacu"	Agricultură
30.	G.Ț. "Gașper"	Agricultură
31.	G.Ț. "Zlatin"	Agricultură

Sursa: *Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei*

Structura ramurală a agenților economici nu este diversificată, fiind încadrată mai mult în activitățile comerciale și agricole. Pe teritoriul comunei activează servicii precum: magazine comerciale, brutări, comerț cu legume, prestări de servicii auto și transport, comercializarea materialelor de construcție, cafelea, bar, stație de alimentare PECO, etc.

Comuna dispune de complex de sere (GȚ "Istratuc"), oloinițe (Î. I. "Bușcănean").

Comuna nu dispune de elevatoare, centre de colectare a producției lactate/cărnii, mini-fabrici de confecții și prelucrare a pieilor/lânii, ferme animaliere, farmacie și alte servicii necesare localităților. Perspectivele economiei locale se întrevăd anume prin deschiderea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniile menționate. Potențial uman și intenții în lansarea unor afaceri noi în cadrul comunei este suficient. Un compartiment aparte la capitolul perspective revine proiectelor de implementare a parteneriatelor publice private.

Totodată, un aport semnificativ la dezvoltarea economiei locale este adus de activitatea gospodăriilor țărănești G.Ț. "Cazacu", G.Ț. "Gașper", G.Ț. "Zlatin", .

Comuna Ivancea, r.nul Orhei, cu o populație relativ stabilă, dispune și de un însemnat potențial agricol. Prin urmare, specificul comunei este agricultura datorită suprafețelor mari de terenuri agricole, bonitatea solului fiind în mediu de 71%, ceea ce reprezintă nivelul mediu pe republică.

Venitul ramurii agricole ar crește ca urmare a utilizării tehnicilor agricole moderne. Aici se include aplicarea sistemelor antigrindină, tehnologii moderne de prelucrare a solului, implementarea sistemelor de irigații, creștere intensivă a legumelor în complexe moderne de sere. Perspective la acest compartiment sunt suficiente, având în vedere structura prielnică a reliefului și bonitatea ridicată a solului.

Activitatea de producere în sectorul agricol în cadrul comunei Ivancea, r.nul Orhei este orientată preponderent spre cultivarea cerealelor, legumicultura, pomicultura, precum și creșterea animalelor în propriile gospodării (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației

Efectiv	Nr. Capete
Bovine	101
Porcine	190
Ovine, caprine	786

Cabaline (cai, măgari, etc.)	23
Păsări de toate speciile	8600

Sursa: Primăria Comuna Ivancea, r.nul Orhei

3.5. Edificii sociale

3.5.1. Educație

Pe teritoriul comunei activează 3 gimnazii: gimnaziul Ivancea, gimnaziul "Mihai Moraru" din s. Brănești, și gimnaziul Furceni, 3 grădinițe - grădinița de copii din s. Ivancea, grădinița de copii „Clopoțel” din s. Brănești, grădinița-creșă „Ghiocel” din s. Furceni.

Starea tehnică a instituțiilor educaționale este relativ bună, fiind efectuate în ultimii ani unele lucrări de reparații/renovare. În toate instituțiile educaționale regimul de lucru este de 5 zile în săptămână.

Clădirea gimnaziului din localitatea Ivancea este una tipică. La momentul actual la **Gimnaziul Ivancea** își fac studiile 120 elevi, iar menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 17 cadre didactice și 7,05 lucrători ai personalului tehnic.

La **Gimnaziul "Mihai Moraru"** din s. Brănești, își fac studiile 120 elevi, întru menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 15 cadre didactice și 5 lucrători ai personalului tehnic.

La **Gimnaziul Furceni**, își fac studiile 105 elevi, întru menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 14 cadre didactice și 7 lucrători ai personalului tehnic.

Gimnaziile dispun de săli de clasă bine amenajate, sală de sport, sală de festivități doar gimnaziul Ivancea și gimnaziul "Mihai Moraru", teren sportiv, cantină, depozit. Clădirile gimnaziilor sunt conectată la apeduct și sistemul de canalizare individual. Agentul termic în edificii este furnizat în perioada rece a anului de la cazangeriile autonome pe bază de gaze naturale doar gimnaziul Ivancea, gimnaziul "Mihai Moraru" s. Brănești pe bază de peleți iar gimnaziul Furceni pe bază de lemne și cărbune.

Foto 2 Gimnaziul "Mihai Moraru" s. Brănești

Foto 3 Gimnaziul Furceni, s. Furceni

În vedere îmbunătățirii procesului educațional al comunei se necesită înnoirea continuă a inventarului de studii al elevilor, modernizarea tehnică a sălilor de studii metodologice și specializate, precum și ridicarea continuă a nivelului de calificare a pedagogilor și a personalului auxiliar.

Pe teritoriul comunei activează 3 instituții preșcolare: Grădinița de copii Ivancea; Grădinița s. Brănești; Grădinița – Creșă din s. Furceni.

Per total, instituția **Grădinița de copii Ivancea** este frecventată zilnic de 43 copii și dispune de un total de 3 educatori și 5 lucrători auxiliari. Intituția preșcolară **Grădinița" s. Brănești** se află în incinta gimnaziului "Mihai Moraru" s. Brănești, este frecventată zilnic de 55 copii, dispune de un total de 3 educatori și 7 lucrători auxiliari. Iar **Grădinița – Creșă s. Furceni** este frecventată zilnic de 62 copii, dispune de un total de 3 educatori și 10 lucrători auxiliari. Starea tehnică a edificiilor este relativ bună. Edificiul grădiniței Ivancea este electrificat, conectat la rețelele de telecomunicații, apeduct și canalizare individual și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit, sală de festivități. Edificiul grădiniței s. Brănești este electrificat, conectat la rețele de telecomunicații și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit. Edificiul grădinița creșă s. Furceni este electrificat, conectat la rețele de telecomunicații și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit. Grădinițele sunt asigurate cu sistem de apeduct și sistemul de canalizare. Agentul termic este furnizat în perioada rece a anului de cazangeriilor pe bază de gaz natural la grădinița de copii Ivancea, iar grădinița s. Brănești și "Ghiocel" s. Furceni -biomasă, .

În vedere îmbunătățirii activității grădiniței se necesită procurarea unor noi seturi de jucării și accesorii auxiliare cât și ridicarea continuă a nivelului de calificare a educatorilor și a personalului auxiliar.

3.5.2. Sănătate, asistență socială

Domeniul medical al comunei este reprezentat prin CS Ivancea și OMF Brănești, OMF Furceni. Instituțiile medicale dispun de edificii separate, starea tehnică fiind relativ bună și dispun de un nivel scăzut de asigurare cu aparataj și utilaj medical. Instituțiile medicale sunt electrificate, conectate la rețelele de telecomunicații, inclusiv la rețelele de utilități sociale, precum apă și sistem de canalizare. Agentul termic este furnizat prin intermediul cazangeriilor pe bază de gaz natural la CS Ivancea, OMF Brănești și Furceni pe bază de lemne și cărbune.

Pentru următorii ani se necesită investiții pentru conexiunea la utilitățile sociale, amenajare și dotare cu echipamentele medicale necesare.

Asistența medicală în cadrul comunei este asigurată de 4 medici de familie, 13 asistenți medicali. Se necesită recalificarea continuă a personalului medical.

La OMF se prestează următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase, acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. În perspectivă se impune lărgirea spectrului de servicii medicale prestate locuitorilor. Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general sau specializat. Dotarea OMF cu unitate de transport permite colectarea probelor biologice la locul de trai al pacientului dar și deplasarea medicilor de familie în teritoriu pentru deservirea populației.

În cadrul comunei sânt amenajate **parcuri publice**. Deschiderea, dotarea și amenajarea unor asemenea obiecte sociale contribuie semnificativ la fortificarea sănătății cetățenilor și petrecerea timpului liber într-un mediu plăcut.

În cadrul comunei își desfășoară activitatea în domeniul asistenței sociale 2 asistent social, care împreună cu lucrătorii sociali deserveșc grupele de persoane socialmente vulnerabile, preponderent singuratice, care necesită deservire la domiciliu. Persoanele date prestează servicii specializate persoanelor și familiilor care sunt beneficiari de asistență socială și duc evidența lor. Persoanelor socialmente vulnerabile li se acordă și ajutoare sociale, precum sunt: alocații de șomaj, indemnizații pentru motive de sănătate, compensații pentru perioada de iarnă, indemnizații de îngrijire a copiilor.

3.5.3. Cultura

Patrimoniul cultural al comunei Ivancea, r.nul Orhei include în sine o multitudine de valori artistice, sentimentale și memoriale, determinate de generațiile trecute ale celor 3 sate din componența comunei – Ivancea, Furceni, Brănești, tezaurul valoric al comunei Ivancea fiind conservat în dublă măsură.

În fiecare dintre cele 3 sate ale comunei a fost editate câte o carte, care relatează istoricul satelor respective ale comunei.

Comuna dispune de 3 instituții de tip case de cultură - casa de cultură din s. Ivancea, casa de cultură din s. Furceni. Edificile se află în stare satisfăcătoare și necesită lucrări de reparație capitală în următorii ani. La momentul de față, acestea sunt conectate la rețelele de utilități publice: electricitate și telecomunicații, casa de cultură din s. Furceni este conectată la rețeaua de apeduct și canalizare.

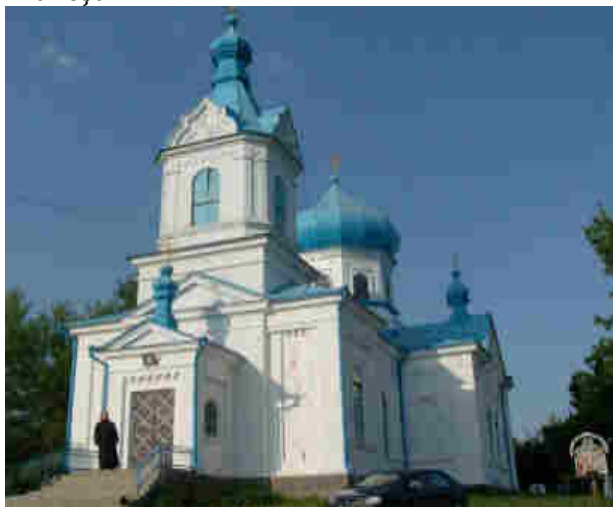
Un monument de arhitectură de importanță națională din cadrul comunei este Conacul lui Carabet Balioz, construit în a doua jumătate a secolului al XIX-lea., care la moment este într-o stare deplorabilă. În perioada 1984-2006 conacul a găzduit Muzeul meșteșugurilor, aflându-se la balanța Ministerului Culturii. Pe teritoriul conacului mai sunt localizate turnul de apă, oranjeriile, moara cu abur și oloinița, casa morarului, depozite, grajduri și alte construcții gospodărești, toate aflate într-o stare deplorabilă. În anii 2006-2007, a fost elaborat un proiect de valorificare turistică a teritoriului, în care „Casa Vinului” SRL se angaja să realizeze lucrări de restaurare, care au fost calificate ca încălcând flagrant principiile de restaurare a obiectelor de patrimoniu natural și au fost stopate. Conacul este înconjurat de un parc cu specii unicate de arbori și arbuști și o livadă, care pot fi folosite pentru petrecerea manifestațiilor culturale. Într-o stare satisfăcătoare se află beciurile vechi ale conacului.

Foto 4 Conacul și Parcul Balioz, com. Ivancea, r-nul Orhei

Pe teritoriul comunei se mai găsesc monumente ale eroilor căzuți în Războiul I și II Mondial pentru apărarea patriei (s.Ivancea) și alte monumente din perioada sovietică, răstigniri.

Din componența tezaurului cultural local nu pot fi neglijate cele trei biserici din localitate: biserica „Sf. Treime” din Ivancea, „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din s. Furceni, „Nașterea Maicii Domnului” din s. Brănești.

Foto 5 Biserica din s. Furceni cu hramul bisericii "Sfinții Arhanghel Mihail și Gavril

Foto 6 Biserica din s. Brănești cu hramul bisericii "Nașterea Maicii Domnului"

Comuna are 4 cimitire, 3 dintre care se află în interiorul satelor (în cimitirul din s. Ivancea pot fi găsite monumente funerare ale urmașilor lui Carabet Balioz) și unul - în extravilanul s. Ivancea, fără îngrădire, cu drum de țară.

Monumentele funerare a urmașilor familiei boierului Carabet Balioz

Foto 7 Monumentele funerare a urmașilor familiei boierului Carabet Balioz

În cadrul comunei își desfășoară activitatea complexul sportiv „ZIRVE”, situat în apropierea traseului național Orhei-Chișinău, destinat mai mult vizitatorilor, decât localnicilor.

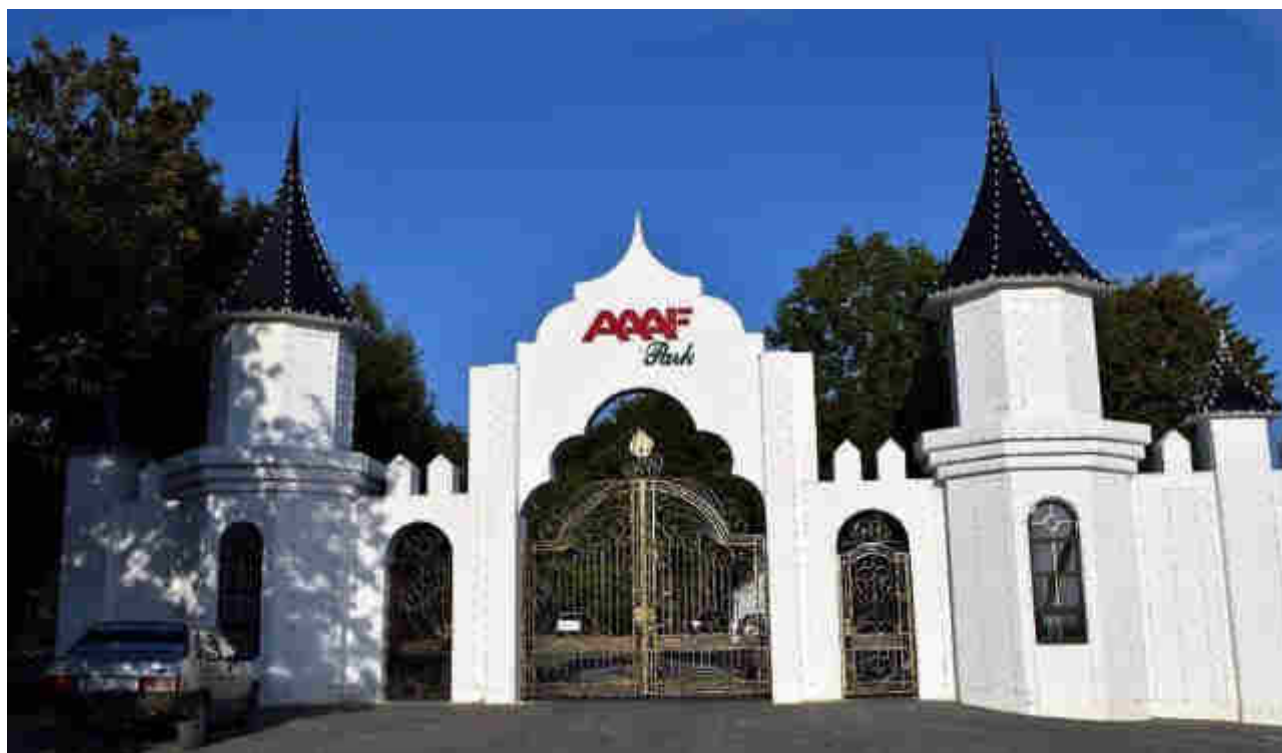

Foto 8 Complexul sportiv "Zirve", comuna Ivancea, r-nul Orhei

Se observă valorificarea potențialului educativ al datinilor și obiceiurilor populare, mai ales în rândul tineretului din localitate. Astfel, este apreciazabilă activitatea ansamblului vocal „Ivanceanca”, ansamblului folcloric „Cervona Kalina”, ansamblului de dans pentru copii „Barvinoc”, ansamblu folcloric „Codrenguțele”. De asemenea, mai sunt practicate și activități extrașcolare cu caracter interdisciplinar cum ar fi echipa de volei din cadrul comunei.

În comuna Ivancea, r-nul Orhei sunt menținute și revigorate în timp o multitudine de sărbători și evenimente cultural-artistice specifice locale, care fac parte din tezaurul valoric autohton. Aici putem menționa desfășurarea unor evenimente precu: Festival Etniilor „Sub același cer” (s. Ivancea), Festival Folcloric (s. Brănești); Ziua Sportului (întreceri sportive); Hramul Satului; Concerte organizate cu ocazia sărbătorilor naționale și internațional, etc.

Foto 9 Festivalul etniilor "Sub același cer"

Comuna dispune în fiecare dintre cele 3 sate de o bibliotecă, localnicii comunei având posibilitatea de a se bucura de activitatea acesteia pe teritoriu. Starea tehnică a încăperii bibliotecii este bună. Agentul termic este furnizat în timpul sezonului rece pe bază de reșouri electrice, doar la biblioteca publică din s. Furceni pe bază de biomasă. Suplinirea fondului de cărți se face periodic, beneficiari ai serviciilor fiind locuitorii de toate vârstele.

În comuna Ivancea există Muzeu deschis, dar pentru următorii ani necesită restaurarea, se planifică lărgirea de exponate care reprezintă comuna. Pentru a se face cunoscuți cu istoria comunei, locuitorii au posibilitatea de a citi publicația "Istoria comunei Ivancea".

Considerat a fi un fenomen social și economic specific civilizației moderne, turismul este puternic ancorat în viața societății și ca atare, influențat de evoluția ei. Cel mai important produs turistic al regiunii este diversitatea: peisagistică, etnică, culturală și religioasă. Prin trăsăturile fizico-geografice și patrimoniul cultural se poate exprima rolul și importanța socială a turismului în regiune. Diversitatea modalităților dedicate timpului liber are la bază potențialul turistic natural și antropocentric ridicat din Regiunea Centru. Prin urmare, domeniul turistic este unul cu mari perspective pentru comuna Ivancea, fiind caracterizată printr-un bogat potențial turistic natural și antropocentric. Cu legende frumoase ale apariției localităților și o istorie ulterioară remarcată prin cultură cu tradiții deosebite, comuna dispune de un potențial de apreciat pentru anii viitori.

În ceea ce privește domeniul sportiv, comuna dispune de stadioane, la Ivancea există teren de sport pentru următorii ani se necesită investiții. Cu toate acestea, potențialul sportiv al comunei este valorificat –există echipa de volei. Stadioanele sunt în stare satisfăcătoare. Astfel, pe viitor se necesită implementarea proiectelor relative domeniului, dezvoltarea și susținerea capacităților a tinerilor sportivi. Se preconizează amenajarea stadionului central din localitate pentru următorii ani.

3.6. Suprafața administrativă, fondul funciar

Suprafața totală a teritoriului comunei Ivancea, r.nul Orhei, constituie cca. 7255,2 ha, din care suprafața terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv teren arabil –(cca. 2642 ha). Suprafața de terenuri din suprafața administrativă a comunei care revine fondului silvic este de cca. 3207,5 ha. Nemijlocit terenul localității se întinde pe o suprafață de cca. 448 ha (detalii în tabelul de mai jos).

Prin urmare, însăși structura fondului funciar al comunei Ivancea permite practicarea intensă cultivării cerealelor, legumelor și a plantațiilor pomicole. În cadrul lanțului valoric agricol ar fi binevenită reabilitarea și construcția a noi frigidere industriale, uscătorii și elevatoare care aduc o plus valoare la producția agricolă colectată.

Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a Comunei Ivancea, r.nul Orhei

№	Denumirea terenurilor	La 01.01.2016 (ha)	La 01.01.2017 (ha)
I.	Teren cu destinație agricolă, inclusiv		
	<i>Teren arabil</i>	2642	2642
	<i>Plantații multianuale</i>		
	<i>Construcții și curți</i>		

II.	Teren al localității	448	448
III.	Teren destinat industriei și transportului	86,75	86,75
IV.	Terenul fondului silvic, inclusiv	3207,5	3207,5
	<i>Gospodăria silvică ____ Orhei _____</i>	3065	3065
	<i>Primăria</i>	102	102
	Terenul fondului apelor, inclusiv	187,5	187,5
V.	<i>rîul Răut, p.Moța</i>	8	8
	<i>Lacuri</i>	179,5	179,5
	Terenul fondului de rezervă	664,24	664,24
VI.	<i>Dezvoltarea socială (5%)</i>	-	-
	<i>Uz comun (inclusiv pășuni)</i>	565,4	565,4
	Total terenuri	7255,2	7255,2

Se constată o fragmentare în continuare a terenurilor agricole, moment pozitiv pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii în teritoriu și aplicarea tehnicilor/tehnologiilor agricole moderne. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol. Pe perimetrul comunei actualmente nu există sisteme de irigație moderne utilizate de către agenții economici. Datorită dezvoltării economice pozitive din ultimii ani se prevede construcția și exploatarea a noi sisteme de protecție antigrindină a culturilor cerealiere. Pe viitor se preconizează implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol și continuarea procesului de consolidare a terenurilor agricole.

3.7. Mediul ambiant

Starea mediului ambiant al comunei este satisfăcătoare. Comuna dispune de gunoști autorizate locale, populația comunei este deservită de serviciul public de alimentare cu apă și canalizare al Primăriei comunei Ivancea, transportând deșeurile solide la gunoști neautorizate, procedeul respectiv fiind practicat de majoritatea localităților din r-nul Orhei. Nu există nici o întreprindere care să se ocupe de prelucrarea deșeurilor. În cazul în care apare o gunoște neautorizată, se aplică amenzi conform prevederilor legislației în vigoare, inițial populația fiind avertizată de către o persoană responsabilă din APL.

Comuna dispune, de sistem de colectare, transportare, și depozitare separată a deșeurilor. Printre proiectele incluse în plan figurează și crearea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor care va avea intenția de a deschide o afacere în localitate. În cadrul proiectului se planifică crearea unui sistem de colectare a deșeurilor solide, care va contribui la creșterea calității mediului înconjurător ca urmare a gestionării eficiente a deșeurilor prin construirea gropii zonale de depozitare a deșeurilor, construirea platformelor betonate, a platformelor de compostare și elaborarea ghidului comun.

Proiectul propune creșterea gradului de conștientizare a importanței gestionării eficiente a problemei deșeurilor aducând beneficii pentru fiecare localitate prin reducerea volumului de deșeuri depozitate odată cu creșterea cantității materialelor reciclabile, scăderea nivelului de poluare a solului și a apelor subterane, creșterea calității vieții populației prin reducerea riscurilor de îmbolnăvire.

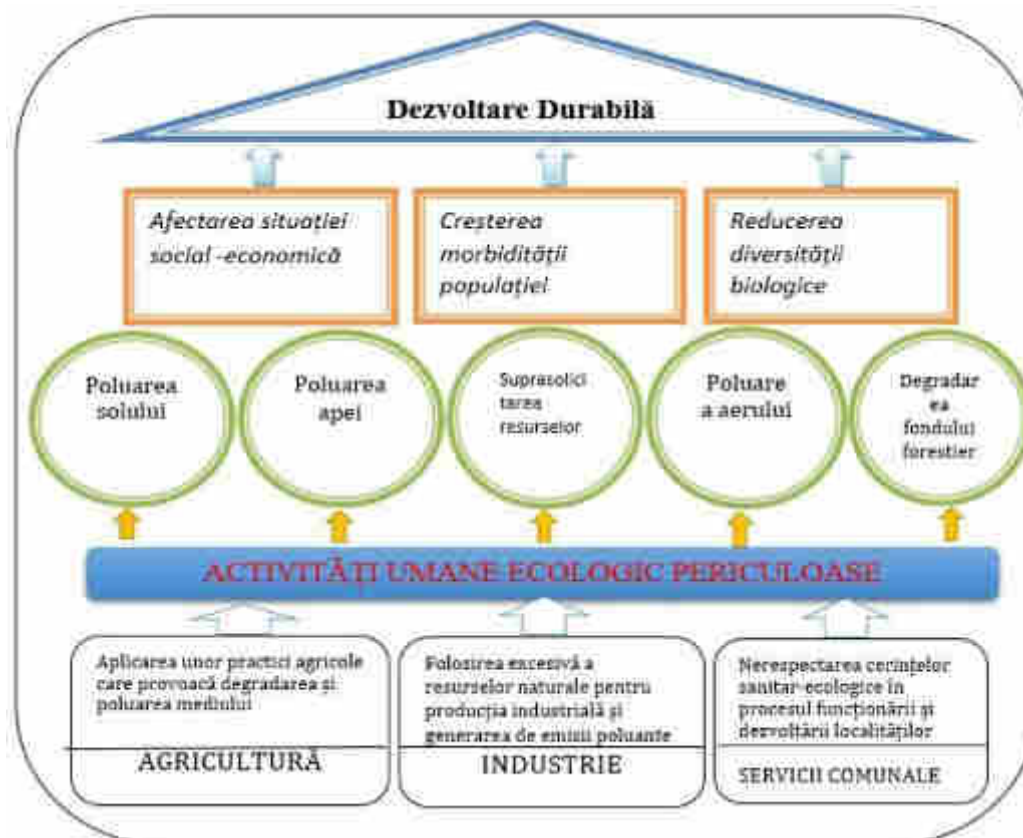
Ulterior este necesară desfășurarea unei campanii publice de informare și conștientizare a locuitorilor comunei în vederea depozitării gunoiului la platforme. Cheltuielile pentru colectarea gunoiului se prevăd a fi suportate lunar de APL, cât și de fiecare gospodărie în parte.

De menționat că, în zonele rurale fiecare cetățean "produce" zilnic circa 1 Kg de deșeuri, 365 kg/an/locuitor. Așadar, în Comuna Ivancea se acumulează anual cca 1,9 tone de deșeuri menajere, cca.160 kg lunar. Deșeurile se constituie din resturile de la prepararea hranei, recipiente de plastic, ambalaje, hârtie, material textil, deșeuri de grădină, deșeuri agricole și animaliere, componente metalice, aparatură electrocasnică ieșită din uz și multe altele.

O altă problemă majoră legată de mediu este starea locațiilor acvatice din perimetrul comunei, care necesită a fi menținute în stare funcțională. Asemenea măsuri se practică în localitate la anumite intervale de timp, fiind implicați atât adulții, cât și elevii. Ca concluzie calitatea mediului ambiant depinde de mărimea impactului antropogen, mai ales de practicile economice actuale.

Actualmente modul de organizare a activităților umane nu corespunde principiilor dezvoltării durabile și evident are următoarele efecte pentru mediu și societate (vezi figura de mai jos). Pe parcursul ultimilor 10 ani, dezastrele naturale, în special ploile torențiale cu grindină și vânt puternic au cauzat prejudicii mari localnicilor. Gestionarea eficientă a acestor riscuri în cadrul comunei Ivancea va depinde de perfecționarea mecanismelor de avertizare, de transfer al riscurilor și de îmbunătățirea sistemelor de drenaj și gestionare a apelor scurse.

Figura 2. Schema vectorială în sistemul "Om - Societate - Natură" în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile

3.8. Capacitatea instituțională

Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei dispune de propriul sediu – clădire tipică. Starea tehnică a clădirii este bună. Sediul este conectat la rețelele de utilități publice- gaz, electricitate și telecomunicații, apeduct. Încălzirea clădirii Primăriei este asigurată la moment prin intermediul agentului termic pe bază de gaz natural.

Aparatul primăriei poate fi calificat drept competent cu o bogată experiență în domeniu. Din componența aparatul primăriei fac parte: primarul, secretarul consiliului, specialist în reglementările proprietății funciare, contabili (2), percepatorul fiscal, dactilograf. Toți specialiștii dispun de un stagiu de muncă de minim 1 an. Consiliul primăriei este alcătuit din 15 consilieri. Activitatea aparatului Primăriei este foarte bine concepută. Prin urmare, secretarul consiliului, este direct responsabil pentru starea lucrurilor la toate compartimente în cadrul localității. Fiecare consilier local are sectorul său din perimetrul comunei de care este responsabil. La începutul fiecărei săptămâni se petrec ședințe de lucru ale aparatului Primăriei, unde se discută despre toate problemele comunei și se caută soluțiile de a le rezolva.

Deschiderea către public, comuna Ivancea este prezentă activ în cadrul trusturilor media, posturi de televiziune, radiou, presă, fapt de sporește notorietate comunității locale.

În condițiile actuale când se necesită în mod prioritar de atragere surse financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru comună, funcționarii primăriei/consilierii urmează a fi instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor, managementului proiectelor. La fel se necesită suplینirea cunoștințelor în domeniul administrației publice, operarea tehnicii de calcul. În perspectivă se necesită implementarea unui circuit electronic al tuturor documentelor APL, fiind implementat proiectul „Primăria electronică”.

În perspectivă, în vederea sporirii gradului de implicare a cetățenilor în procesul decizional a APL se impune elaborarea unui mecanism de implementare în activitatea aparatului Primăriei a prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional (N° 239 din 13.11.2008).

Securitatea cetățenilor în cadrul comunei este asigurată șeful de post (ofițer superior de sector al postului de poliție Ivancea din subordinea Inspectoratului de poliție Orhei). Sediul poliției locale se află în incinta primăriei. Starea criminogenă în cadrul comunei Ivancea este relativ bună.

În comuna Ivancea sunt amplasate 3 Oficii Poștale. Starea Oficiului Poștal de la Ivancea și cel de la Brănești și Furceni este nesatisfăcătoare, fiind dotate doar cu utilități sociale precum electricitate și telecomunicații. Oficiile nu este conectat la apeduct sau sistem de canalizare. Încălzirea Oficiilor Poștale este asigurată prin intermediul reșoului electric.

Comuna Ivancea, r.nul Orhei nu dispune de un post de radio sau de un ziar local. Populația comunei preponderent se informează de pe panourile informative instalate în incinta și în fața primăriei, precum și în locuri special amenajate din perimetrul comunei. Cetățenii mai sunt informați prin intermediul presei regionale și republicane, TV, posturile de radio regionale și republicane, anunțuri și avize informative.

3.9. Sectorul asociativ

În Comuna Ivancea, r.nul Orhei sunt înregistrate și își desfășoară cu succes activitatea 11 organizație obșteștească de profil (vezi tabelul de mai jos). Pe parcurs se va impune deschiderea unor noi organizații în așa domenii ca: tineret, mediu, salubritate, etc.

Tabelul 4. Lista ONG-urilor din Comuna Ivancea, r.nul Orhei

N^o	Denumirea ONG-ului	Anul înregistrării	Domeniul de activitate
1	A.O. "Ivancea" (s. Ivancea)	2002	Dezvoltarea comunității: socială, economică, ecologică, culturală; Atragerea investițiilor, granturilor; Participarea în programul de conectare a comunei la rețeaua de gaz natural
2	Pentru promovarea tineretului din Moldova „ProMoTin Moldova” (s. Ivancea)	2002	Promovarea și implicarea tineretului din Republica Moldova
3	A.O. utilizatorilor de apă „Ivancea” (s. Ivancea)	2005	Consultare și coordonare pentru ridicarea eficacității folosirii, administrării întreprinderii sistemului de aprovizionare cu apă potabilă, sistemelor de irigații și construcțiilor aferente, utilajelor de udare etc.

4	A.O. "Asociația părinților și pedagogilor din gimnaziul Furceni" (s. Furceni)	2005	Ajutorarea instructiv-educativă, desfășurată de către profesori în clasă, laborator, atelier, cabinete și în cadrul activităților extradidactice, în scopul dobândirii, completării, aprofundării cunoștințelor, formării, consolidării aptitudinilor și stimulării interesului în cunoaștere.
5	A. O. "Furceni" B. (s. Furceni)	2006	Cooperarea cu instituții, fundații și organizații ce pot contribui la valorizarea universului economic, social, cultural al locuitorilor din s. Furceni. Antrenarea și folosirea surselor materiale și financiare a persoanelor juridice și fizice, cu scopul de a completa baza tehnicomaterială a locuitorilor satului, ocrotirea sănătății populației. Participarea la finanțarea lucrărilor efectuate pe teritoriul satului pentru îmbunătățirea condițiilor de trai și a bunăstării locuitorilor.
6	Asociația părinților și pedagogilor Liceului Teoretic din s. Ivancea	2008	Ajutorarea instructiv-educativă, desfășurată de către profesori în clasă, laborator, atelier, cabinete și în cadrul activităților extradidactice, în scopul dobândirii, completării, aprofundării
			cunoștințelor, formării, consolidării aptitudinilor și stimulării interesului în cunoaștere.
7	Asociația părinților și pedagogilor din gimnaziul „Mihai Moraru” din s. Brănești	2008	Ajutorarea instructiv-educativă, desfășurată de către profesori în clasă, laborator, atelier, cabinete și în cadrul activităților extradidactice, în scopul dobândirii, completării, aprofundării cunoștințelor, formării, consolidării aptitudinilor și stimulării interesului în cunoaștere.
8	A.O. Apicultorilor „Nectarul codrilor” (s. Ivancea)	2012	Dezvoltarea apiculturii, formarea profesională și colaborarea între memri, extinderea activității apicole deja existente, promovarea

			produselor apicole etc.
9	A.O. „ECO-Factor grup” (s. Ivancea)	2012	Consolidarea și ameliorarea situației ecologice în sectorul agroindustrial; contribuirea la dezvoltarea infrastructurii locale în spiritul protecției mediului; contribuirea la dezvoltarea, consolidarea și utilizarea rațională a resurselor naturale în bazinele r. Nistru și Prut; atragerea tineretului în practicarea activităților ecologice, ecoturismului și a turismului specializat sau de agrement
10	A.O. „Asociația comunitară locală Ivancea”	2014	Contribuirea la dezvoltarea locală/comunitară durabilă în vederea asigurării drepturilor fundamentale ale tuturor femeilor și bărbaților din comunitate, inclusiv celor din grupuri vulnerabile, democrației locale și echilibrului ecologic
11	A.O. „Tinerii crează viitorul” (s. Ivancea)	2017	Promovarea și valorificarea drepturilor și libertăților tinerilor, promovarea Patrimoniului Național Cultural, a unui mediu ambiant și ecologic, sensibilizarea societății privind serviciul de Asistență Socială ca fiind un serviciu de alternativă pentru familiile socialmente vulnerabile din comunitate

3.10. Portofoliul de proiecte realizate

Pe parcursul anilor 2013 - 2017 în cadrul Comunei Ivancea, r.nul Orhei a fost demarat și e în faza de derulare 18 proiecte, major în valoare totală de cca. **55 420 190,4 lei**.

Tabelul 5. Proiecte implementate în c. Ivancea, r.nul Orhei în anii 2014- 2018

Nº	Denumirea proiectului	Perioada implementării	Costul total, lei	Sursa de finanțare
----	-----------------------	------------------------	-------------------	--------------------

1	Consolidarea capacității Întreprinderii Municipale Ivancea prin înzestrarea acestora cu mijloace tehnice, echipamente și instruirea personalului	2013-2014	313035	PNUD+ Bugetul local
2	Implicare prin informare și transparență	2013-2015	152876,43	PNUD+ Bugetul local + Buget raional
3	„Reparația drumurilor din satele Brănești, Furceni și Ivancea, r. Orhei”	2013 - în derulare	1 770 000	Bugetul primăriei+ Fondul rutier
4	Reparația capitală a Casei de Cultură din s. Furceni	2014	506 500	Bugetul de stat + Bugetul primăriei
5	Rețelele de alimentare cu apă ale s. Ivancea	2014-2015	3886458,97	Fondul Ecologic Național
6	Îmbunătățirea condițiilor de activitate la grădinițele din s. Brănești, s. Furceni, s. Ivancea	2014 -2016	1663200	Guvernul României
7	Eficientizare energetică în cadrul IP gimnaziul Furceni	2014 - în derulare	1302200	FEE + Bugetul local
8	„Lucrări privind extinderea iluminatului stradal în satele Brănești, Furceni și Ivancea din r. Orhei”	2014 - în derulare	850 000	Buget de stat + Bugetul primăriei+ Bugetul raional
9	„Evacuarea și epurarea apelor uzate din s. Ivancea, r. Orhei”	2014- în derulare	27099020 (executat:64 16600)	Fondul Ecologic Național

10	Proiectul Clima-Est: Gestionarea durabilă a pășunilor și a pădurilor comunale din cadrul Parcului Național Orhei	2014 - în derulare	171100	UNDP
11	Sistemul de alimentare cu gaze naturale a s. Ivancea		3769600	SA „Moldovagaz” APL Ivancea Contribuțiile cetățenilor
12	Pregătirea proiectului Sistemului de alimentare cu gaze naturale a s. Furceni și s. Brănești	2017 - în derulare	178 100	SA „Moldovagaz” APL Ivancea Contribuțiile cetățenilor
13	„1+1”	2017	167100	Novateca + Bugetul local
14	„50+50”		30 000	Consiliul Raional Orhei + Bugetul local
15	Reparația acoperișului grădiniței din s. Ivancea	2017 - în derulare	239 600	FISM
16	Procurarea costumelor naționale	2017	40000	Consiliul Raional + Bugetul local
17	Reparația încăperii Căminului Cultural din s. Ivancea	2017	500000	Bugetul local
18	Utilizarea Eficientă a Combustibilului Solid din Biomasă	2015	3488700 (s. Brănești) 3100300 (s. Furceni)	Guvernul Japoniei
19	50+50	2019	50000	Consiliul Raional Orhei + Bugetul local

20	Iluminatul stradal al satului Furceni	2019		PP „Șor”
----	---------------------------------------	------	--	----------

4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI IVANCEA, R.NUL ORHEI

4.1. Inițierea procesului de planificare strategică

Comuna Ivancea, r.nul Orhei, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a Comunei Ivancea, r.nul Orhei, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic propriu-zis.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost: implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea proceselor.

Elementul-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a comunei.

Inițierea procesului de planificare strategică a început, după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, apoi cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de „Succes Consulting” SRL. În urma dezbaterilor interne Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, metode de analiză a comunității în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei pentru elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare Socioeconomică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshopuri, metoda discuției, ședința de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor. Procesul de consultare a comunității, interviuarea, a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședința de analiză și interpretare a cercetărilor efectuate.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunei.

4.2. Înființarea echipei de planificare

Echipa de planificare socio-economică a comunei Ivancea, r.nul Orhei a fost constituită pe baza propunerilor IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încrederea pentru a-i

reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc a fi rezolvate în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a localității Ivancea, r.nul Orhei (vezi tabelul de mai jos). Membrii EP au făcut selecția astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființare EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei.

Tabelul 6. Componența echipei de planificare

Nº	Numele și prenumele
1	Calestru Iurie – expert APL, SCT, IDEP
2	Ochișor Boris – primar al comunei Ivancea
3	Gășper Oleg – ex-primar în perioada 2011-2019, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
4	Dolghieru Liliana- veceprimar, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
5	Covali Nadejda- secretarul Consiliului Local Ivancea, r.nul Orhei
6	Covali Denis- specialist principal în reglementările proprietății funciare, Primăria comunei Ivancea, r.nul Orhei
7	Cehovscaia Natalia - contabil-șef, Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei
8	Sozontova Ana-contabil, Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei
9	Cucu Tatiana- perceptor fiscal, Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei
10	Apolonic Galina-Specialist (în problemele perceperie fiscale), Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei
11	Rotari Natalia & Melnicenco Doina- asistent social, Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei
12	Iachimciuc Natalia- directorul Gimnaziului Ivancea, r-nul Orhei
13	David Claudia- directorul Gimnaziului Furceni, r-nul Orhei
14	Zadic Eugenia- directorul Gimnaziului "Mihai Moraru" , r-nul Orhei
15	Gășper Natalia- directorul Grădiniței Ivancea, comunei Ivancea, r-nul Orhei
16	Adomnița Alina- directorul Grădiniței din s. Brănești, r-nul Orhei
17	Bronicean Silvia- directorul interimar al Grădiniței din s. Furceni, r-nul Orhei
18	Railean Nataliaa –consilier al comuneiIvancea, r-nul Orhei

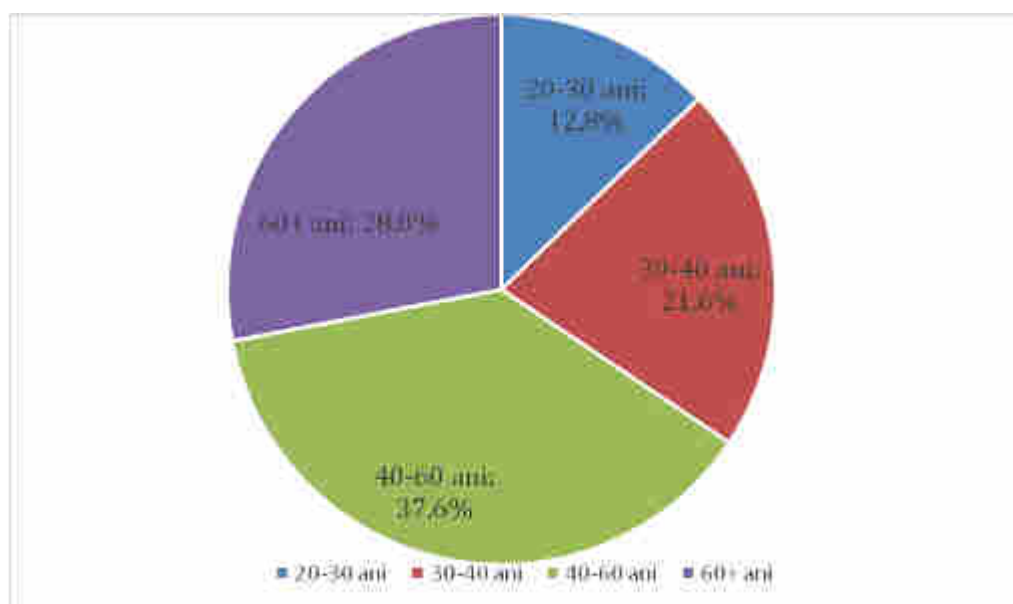
19	Gaşper Gheorghe-directorul Casei de Cultură, s. Furceni, r-nul Orhei
20	Maria Gonciar – director bibliotecă publică, s. Brăneşti, r-nul Orhei
21	Verbiţcaia Margareta- director bibliotecă publică, s. Ivancea, r-nul Orhei
22	Saidacari Eugenia- bibliotecă publică, s. Furceni, r-nul Orhei
23	Cuznioc Rita-şef medic al CS Ivancea, r-nul Orhei
24	Cernei Feodora-Oficiul poştal Furceni, r-nul Orhei
25	Gaşper Mihail - lider local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
26	Şchilniuc Serghei- consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
27	Cucu Eugenia – activist local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
28	Zlatin Alexandru- consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
29	Beşeti Nina- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
30	Lisînicaia Ecaterina- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
31	Liubanschii Serghei- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
32	Pascari Victor- consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
33	Pocitari Ana- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
34	Reaboi Serghei- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
35	Beşeti Leonid- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
36	Coniuc Pavel- fost consilier local, Comuna Ivancea, r. nul Orhei
37	Ciobanu Constantin– sociolog, SCT
38	Bruma Nicolae – expert APL, SCT

4.3. Intervievarea locuitorilor

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii, conceput de către Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor și realizat de Echipa de Planificare în colaborare cu Primăria Comunei Ivancea, r.nul Orhei. Au fost anchetate 60 persoane de diferite categorii sociale și de vârstă, inclusiv 25 bărbați și 35 femei. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația comunei. În urma prelucrării datelor chestionării au rezultat următoarele concluzii:

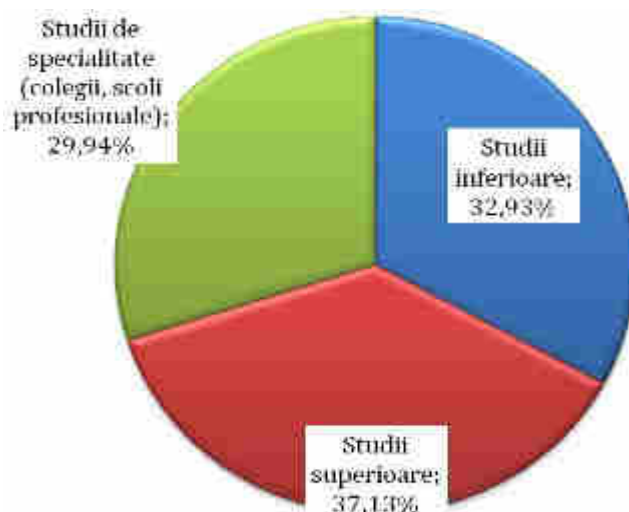
Figura 3. Structura eșantionului intervielat după vârstă

În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prevalată de persoanele cu vârsta cuprinsă între 40-60 ani, urmată de categoriile de vârstă 60+.

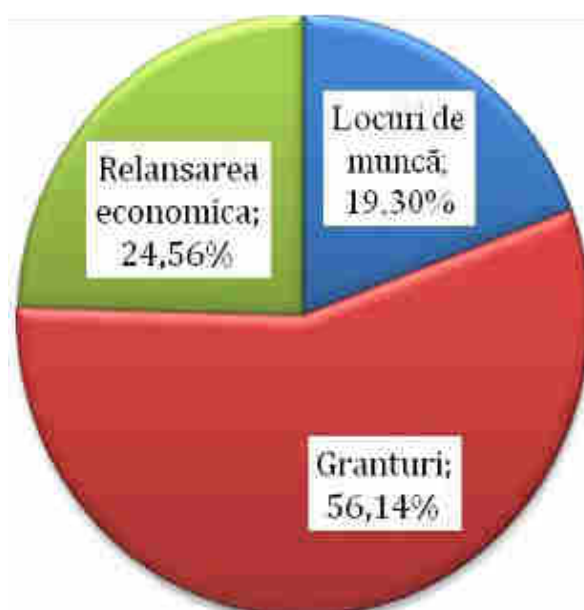
Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială

În cadrul eșantionului sunt prezente categoriile de persoane din toate nivelele de pregătire profesională, cu o predominare a respondenților cu studii medii și superioare.

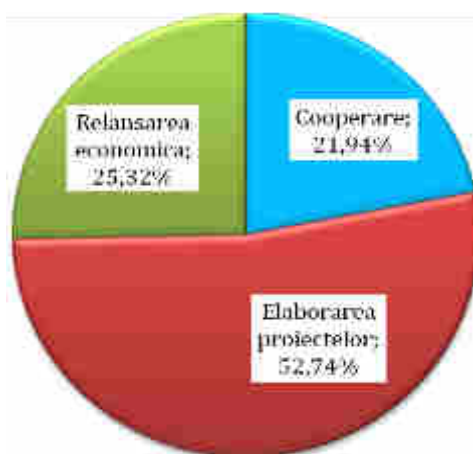
Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL

Se scot în evidență de către personale interviuate câteva soluții pentru atragerea fondurilor pentru APL, cu predominarea accesării granturilor și deschiderea de noi locuri de muncă.

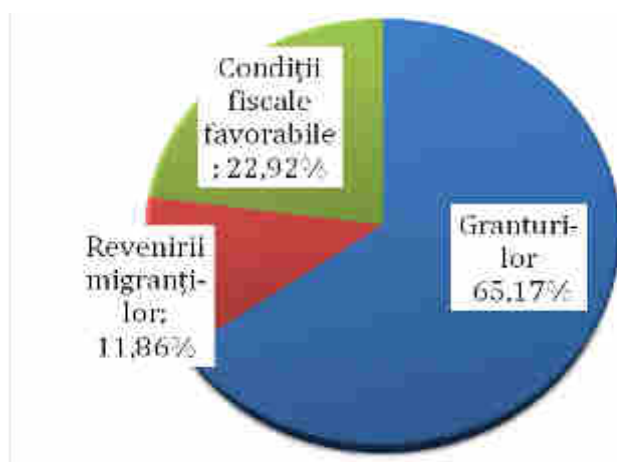
Figura 6. Viitorul APL-urilor

O bună parte din cei intervievați privesc cu optimism viitorul acestei instituții, prin prisma elaborării de proiecte, cooperării și relansării economice. Dispariția acestei instituții în viitorul apropiat nu este văzută de nici unul dintre respondenți.

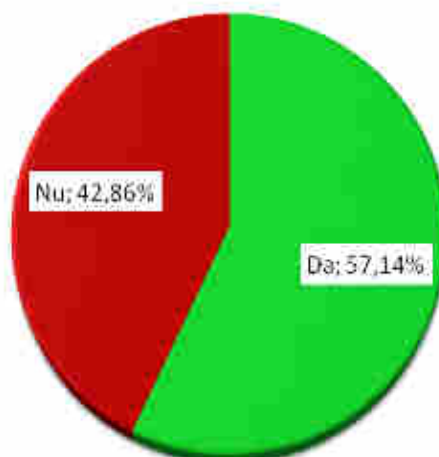
Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:

Accentul în învierea economică a APL-urilor se pune primordial pe accesarea granturilor, condițiilor fiscale favorabile și revenirea migranților din străinătate.

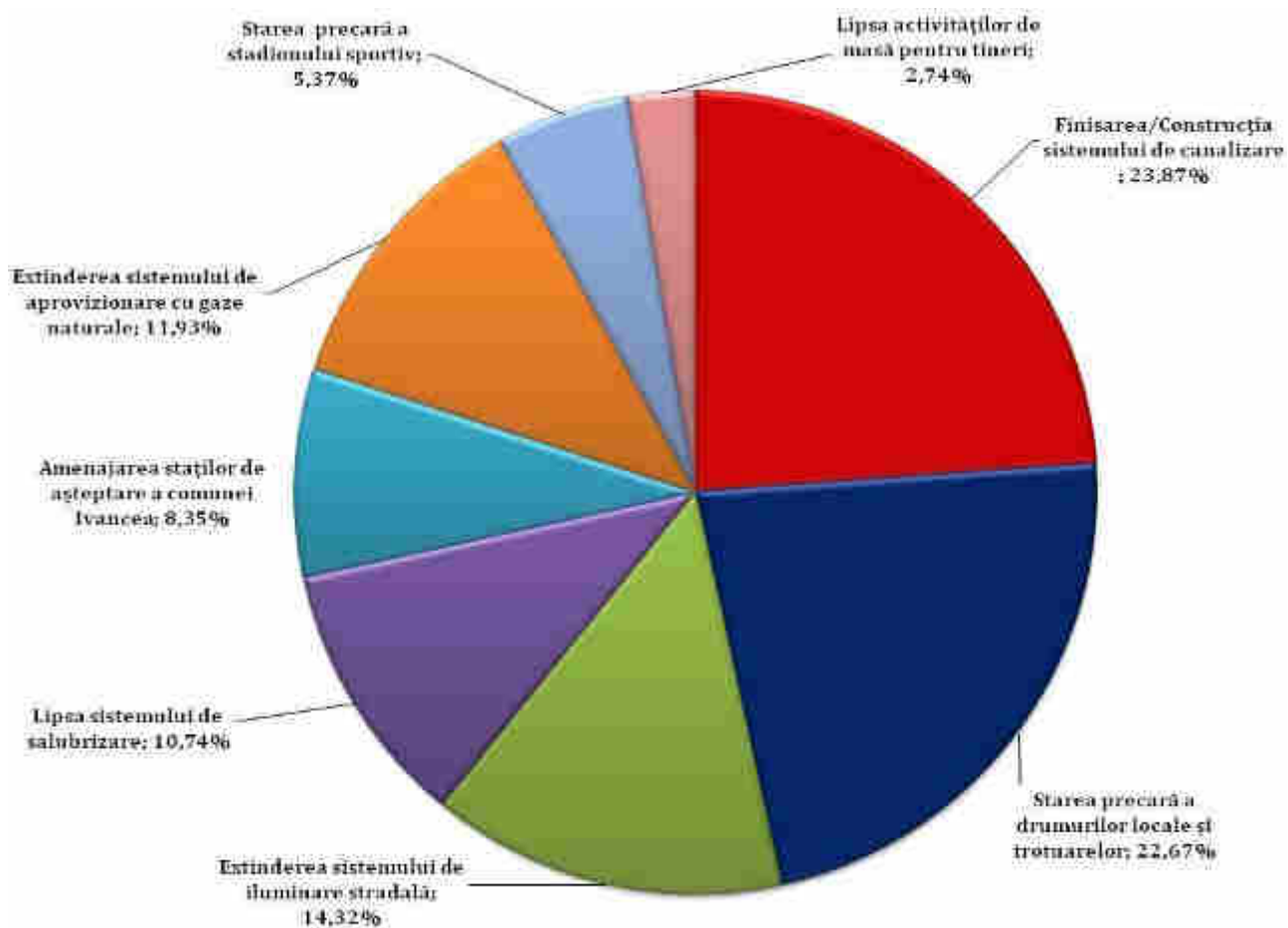
Figura 8. Acțiunile administrației comunei sânt coordonate cu localnicii ?

Marea majoritate a intervievaților consideră că acțiunile administrației APL sunt coordonate în prealabil cu populația comunei, fapt ce denotă existența unei coeziuni strânse în APL și comunitate.

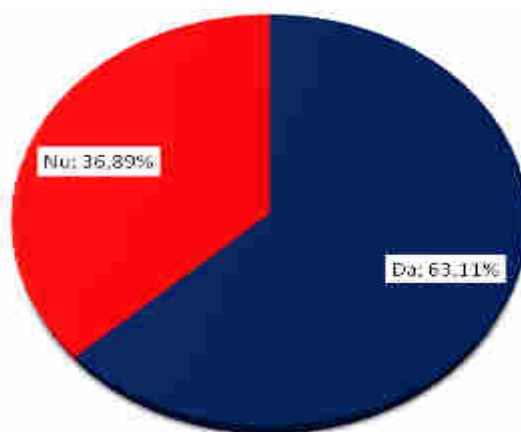
Figura 9. Problemele ce necesită soluționate de urgent:

Locuitorii Comunei Ivancea, r.nul Orhei consideră prioritar de soluționat în cadrul comunei 8 probleme, cele mai stringente fiind: finisarea / construcția sistemului de canalizare, starea precară a drumurilor locale și trotuarelor, extinderea sistemului de aprovizionare cu gaze naturale, extinderea sistemului de iluminare ș.a.

Figura 10. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?

Opiniile localnicilor sunt primate pozitiv la capitolul – implicare în susținerea APL în procesul de implementare a proiectelor. Circa 63,11% din respondenți sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor.

4.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare. De fapt, analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea "Unde suntem?", aceasta implicând analiza mediului intern al comunei și mediul extern general și specific.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect/plan de dezvoltare. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri).

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia. **Punctele tari** reprezintă avantajele competitive ale comunei, care pot deveni factori interni ai dezvoltării sale. **Punctele slabe** sunt factorii care pot deveni obstacole sau amenințări în calea dezvoltării comunei, iar ele pot fi de natură economică, socială, legislativă, financiară, de mediu etc.

Oportunitățile și amenințările vin, de regulă, dinspre mediul extern, asupra cărora comuna în general nu are nici un control.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor rezulta din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei. Amenințările sunt factori externi nefavorabili dezvoltării, care duc la pierderea avantajelor competitive ale acestuia. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

PUNCTE TARI

PUNCTE SLABE

<ul style="list-style-type: none"> □ <u>Infrastructura publică</u> Existența rețelelor de electricitate, telecomunicații , precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale Existența rețelelor de drumuri locale cu acces la drumurile naționale R23 Numărul suficient de rute ale transportului de pasageri în afara localității (Orhei, Chișinău) și distanța relativ mică față de orașele Orhei, Chișinău, Călărași Existența serviciului centralizat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor Asigurarea cu iluminat stradal pe teritoriul comunei Instituții sociale funcționale (3gimnazii, 3 grădinițe) Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate Localitatea este gazificată Racordarea la rețeaua de apeduct și canalizare APL dispune de tehnică mobilă proprie p/u deszăpezire și menținere a drumurilor locale în perioada rece a anului Prezența sistemului de irigare la scară mică <u>Economia locală</u> Așezarea geografică favorabilă dezvoltării economiei locale (apropierea de orașele Orhei, municipiul Chișinău, or. Călărași) Infrastructura de acces favorizată pentru dezvoltarea mediului economic Piața de desfacere apropiată (or. Orhei, mun. Chișinău) Disponibilitatea de resurse umane și materiale Costul relativ scăzut al forței de muncă Tradiții locale în cultivarea culturilor agricole (culturi legumicole, cerealiere, pomicultura) Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice Terenuri agricole preponderent consolidate 	<ul style="list-style-type: none"> □ <u>Infrastructura publică</u> Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale (lipsa canalizării stradale totale și a stației de epurare) Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului Starea precară a drumurilor în comună Izolarea termică a clădirilor este necorespunzătoare; Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative □ <u>Economia locală</u> Implicarea slabă a populației în lansarea afacerilor locale, accesării granturilor Potențialul economic al comunei este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural Investiții reduse de capital străin în economia locală Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din agricultură și zootehnie sau utilizarea tehnicii învechite lipsa specialiștilor; resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; Inexistența unui număr suficient de locuri de muncă atractive pentru localnici Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene <u>Educație, sănătate, protecție socială</u> Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ preșcolar și gimnazial insuficient
--	---

- Prezența unui număr mare de gospodării țărănești 10 și 28 agenți economici
- Șeptel de animale în creștere (în special: păsări, ovine și porcine)
- Pe teritoriul comunei activează mai multe magazine, întreprinderi care oferă mai multe tipuri de servicii, complexe de sere, , oloinițe, brutărie)
- Potențial hidrografic (Total -11 iazuri, Râul Răut, pârâul Moța)
- Suprafețe împădurite (30207,5 ha)
- Potențial de dezvoltare a agroturismului

Educație, sănătate, protecție socială

- În comună există 3 gimnazii și 3 grădinițe de copii
- Existența unor spații de agrement
- Gimnaziile dispun de cantină, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, depozit; grădinițele dispune de cantină, pavilioane de joacă, depozit
- Instituțiile de învățământ au fost supuse lucrărilor de asigurare cu apă și canalizare locală/individual
- Comuna dispune de stadion sportiv și sală de forță
- Comuna dispune de Centrul de zi pentru copii "Bunvolenția "
- În comună există 2 oficii poștale, 2 OMF, 1 CS
- Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea unui asistent social, asistat de lucrători sociali
- Prezența cadrelor didactice cu experiență

Cultură

- Așezarea geografică este favorabilă dezvoltării turismului rural și de tranzit
- Comuna dispune de 2 case de cultură și 3 bibliotecii publice
- În localitate activează ansamblu folcloric sau colective artistice

- În comună există un muzeu
- În comună este amenajat un monument dedicat eroilor războiului din anii 1914-1918, extinsă
- Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general/specializat
- Instituțiile de învățământ cât și centrele de sănătate sunt conectate parțial la rețelele de utilități publice
- Comuna nu dispune de un Centru de susținere a familiilor social vulnerabile
- Sistemul de ajutor social insuficient și care nu încurajează reintegrarea activă
- Serviciile medicale și sociale acordate sunt afectate de bugetul insuficient
- Lipsa unei ambulanțe
- Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale
- Domeniul sportiv în cadrul comunei este slab ramificat și valorificat, cu rezerve de relansare
- Personal insuficient pentru asistența socială;
- O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor
- Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane)
- Inexistența dispensarului veterinar;

Cultură

- Lipsa de interes pentru turism ca potențial pentru afaceri și pentru crearea de noi locuri de muncă
- Pe teritoriul comunei nu activează localuri pentru ceremonii
- Comuna duce lipsă de un Centru de Resurse pentru Tineret
- Comuna nu dispune de un post de radio local
- Potențialul cultural-turistic al comunei este slab valorificat
- Starea criminogenă în comună este „ bună”

- Lipsa sistemului centralizat de canalizare

Mediul ambiant

- Lipsa unei gropi ecologice și a unui sistem de colectare, transportare și depozitare separată a deșeurilor

<p>monument dedicat eroilor războiului din anii 1941-1945</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Pe teritoriul comunei activează localuri pentru ceremonii □ Pe parcursul anului se petrec activități culturalsportive și de agrement □ În localitate activează 3 biserici □ Cimitirurile locale sunt îngrădite și dispun de drum de acces <p><u>Mediul ambiant</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ Prezența unui număr mare de fântâni de tip mină (229) și 8 fântâni arteziene □ Vegetație forestieră, implicit în resurse accesorii ale pădurii □ Relief și ambient propice dezvoltării turismului, și amenajărilor de agrement □ Suprafețe extinse de pășuni și fânețe corelate cu creșterea animalelor □ Respectarea, în general, de către populație a normelor de transportare și depozitare de sinestătător a deșeurilor la gunoște □ Pe teritoriul localității nu există sectoare supuse alunecărilor de teren □ Interesul sporit al APL în vederea îmbunătățirii stării mediului ambiant din localitate □ Resurse acvatice disponibile (11 iazuri, râul Răut, pârâul Moța) □ „Clorarea” regulată (anual) a fântânilor □ Utilizarea redusă a pesticidelor <p><u>Activitatea APL, implicare civică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ Aparatul primăriei este calificat, cu o bogată experiență în domeniu □ Activitatea aparatului Primăriei este bine concepută și organizată, APL dispune de calculatoare conectate la Internet □ Abilități sporite ale membrilor APL în special al dn.Primar în domeniul atragerii investițiilor □ Adunările cu localnicii sunt petrecute periodic □ În viziunea sătenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care 	<ul style="list-style-type: none"> □ complet, fapt ce duce la înrăutățirea calității apelor subterane □ Comuna nu dispune de stație de epurare □ Fântânile de mină nu sunt marcate cu plăcuțe de informare privind calitatea apei □ Educația ecologică la nivel superficial □ Expunerea la hazardurile naturale sezoniere, în special la secetă și inundații □ Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și re folosirea ambalajelor <p><u>Activitatea APL, implicare civică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ Nivel scăzut de implicare și informare a cetățenilor cu privire la problemele comunei și în procesul de luare a deciziilor □ Lipsa unui sistem electronic bine conceput, cum ar fi „Primăria electronică” □ Suplinirea redusă a paginii electronice a comunei cu informație relativă activității APL □ Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore □ Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității
---	---

se confruntă localitatea

Localnicii sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor

- Securitatea cetățenilor este asigurată de către polițistul de sector

OPORTUNITĂȚI

AMENINȚĂRI

Infrastructura publică

- Atragerea investițiilor externe
- Renovarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale
- Dotarea APL cu tehnică proprie p/u menținerea drumurilor locale
- Extinderea apeductului și construcția rețelei de canalizare, a stației de epurare
- Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructurii sociale
- Aprovizionarea centralizată a comunei cu apă potabilă
- Implementarea în totalitate cu sisteme de încălzire pe bază de biomasă în cadrul edificiilor social-administrative
- Extinderea conductei de gaze naturale și conectarea consumatorilor casnici cât și a edificiilor social-administrative
- Extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat
- Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pt. reabilitarea termică.

Economia locală

- Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a comunei
- Dezvoltarea mediului de afaceri în baza oportunităților oferite de așezarea geografică

□ **Economice**

- Cadrul legislativ instabil
- Costuri ridicate pentru conformarea la standardele europene de calitate
- Șocuri energetice externe și creșterea prețurilor la resurse energetice
- Embargouri la produsele autohtone
- Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă
- Scăderea volumului transferurilor făcute de persoanele plecate la muncă peste hotarele țării
- Nivelul ridicat al birocrăției și corupției
- Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore
- Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter economic
- Rata ridicată a dobânzii la credite
- Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor
- Lipsa subvenționării principalelor ramuri ale economiei din partea statului
- Incapacitatea infrastructurii de a se adapta la dezvoltarea intensivă
- Insuficientă informare și educare a populației pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, protecția mediului
- Nivelul scăzut al veniturilor majorității

<p>Atragerea investițiilor externe</p> <p>Continuarea stimulării antreprenorilor locali și potențiali (sectorul agricol: complexe de sere, frigidere industriale, linii de sortare și ambalare, mini-ferme de creștere a animalelor, deschiderea unui abator prestări servicii populației: deschiderea unei farmacii; industria de producere și prelucrătoare: mini-fabrici de textile, linii de prelucrare a fructelor și legumelor, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Continuarea stimularii producătorilor agricoli local prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor moderne □ Posibilitatea înființării de pensiuni □ Valorificarea potențialului de vânătoare □ Valorificarea potențialului natural de plante medicinale și a fructelor de pădure □ Posibilitatea dezvoltării unei agriculturi ecologice □ Crearea microzonelor agricole locale □ Realizarea de parteneriate publice private □ Extinderea sistemelor de irigare □ Atragerea turiștilor prin deschiderea zonelor de agrement, agropensiuni <p><u>Educație, sănătate, protecție socială</u></p> <p>Lărgirea gamei de servicii medicale prestate</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a localnicilor □ Suplinirea personalului medical rezident și permanent □ Deschiderea unor centre comunitare specializate sau multifuncționale pentru tineret (cantină socială, azil p/u bătrâni, centru comunitar p/u pensionari) □ Implementare unor programe consistente de asistență socială □ Investiții directe în târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale <p><u>Cultură</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ Susținerea financiară a activității colectivelor folclorice 	<p>populației</p> <p>Incapacitatea de a face față competiției cu localități din zonă sau din regiune în privința atragerii de investiții și dezvoltării economice</p> <p><u>Sociale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare □ Risc de creștere a șomajului prin restructurarea și re tehnologizarea unor societăți comerciale. □ Instabilitatea cadrului legislativ național □ Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în localitate □ Micșorarea potențialului intelectual al populației □ Revenirea masivă a emigranților □ Neglijarea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului □ Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter social □ Rata ridicată a dobânzii la credite □ Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor sociale □ Nereceptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene □ Nu există persoane care să reprezinte interesele comunității în mod organizat și pe o perioadă lungă de timp □ Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia <p><u>Mediu</u></p> <p>Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sectorului agricol (secete, grindină)</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Înrautățirea ecologică □ Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore □ Procese negative provocate de globalizare și de criza economică mondială
--	---

Reabilitarea în totalitate a Casei de Cultură
Dezvoltarea și stimularea activității echipelor sportive locale existente și înființarea a noi echipe

- Modernizarea unui stadion din cele disponibile cu baza tehnică necesară unei bune funcționări
- Amenajarea unor zone de agrement în apropierea a iazurilor de pe teritoriu
- Valorificarea potențialului local (turistic, cultural, istoric, natural)
- Reconstrucția unui muzeu al localității

Mediul ambiant

- Implementarea proiectului de colectare selectivă a deșeurilor din localitățile raionului Orhei, printre care și comuna Ivancea
- Amenajarea și curățarea tuturor fântânilor de tip mină
- Implementarea sistemului eficient de colectare și depozitare selectivă a deșeurilor pentru întreaga comună
- Extinderea spațiilor verzi și de odihnă a populației
- Amenajarea unui parc – scuar în comună
- Curățirea zonelor din preajma iazurilor din localitate
- Menținerea străzilor comunei într-o stare curată
- Informarea populației privind necesitatea protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale

Activitatea APL, implicarea civică

- Atragerea investițiilor externe
- Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea comunei
- Deschiderea unui post de radio local, editarea unui ziar, updatarea informativă a paginii electronice a comunei

- Stabilirea unor contacte durabile cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență)
- Promovarea unei imagini pozitive a comunei
- Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții de mediu
- Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate în materie de mediu
- Neglijarea tradițiilor locale în domeniul protecției mediului
- Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor legate de mediu
- Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători

<p>Colaborarea cu localități vecine în vederea atragerii turiștilor</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare □ Gestionarea eficientă a bugetului local □ Optimizarea activității APL 	
---	--

În urma analizei SWOT s-au identificat trei direcții prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile a Comunei Ivancea, și anume:

4.5. **Concordanța strategiilor de dezvoltare regională (raională) cu cea locală**

La elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare socio-economică a comunei Ivancea s-a ținut cont de prevederile din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, Strategia Națională de Dezvoltare Regională, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 04.09.2013, Strategia de Dezvoltare Regională-Regiunea Centru (2020), Programul Regional Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, Planul Operațional Regional (2016-2021), Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2013-2020), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Centru și alte documente de politici relevante.

APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităților, obiectivelor pe termen mediu și lung în vederea definirii planului strategic de acțiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a

raionului Orhei. Nemijlocit comuna Ivancea este identificată în programele de dezvoltare ale Raionului Orhei la așa compartimente precum: creșterea competitivității producției agricole locale, apă și canalizare, dezvoltarea turismului, renovarea rețelelor de drumuri locale și salubritatea teritoriului.

Avantajele concordanței Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei cu strategiile sus menționate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura publică de utilități (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BM, BEI, Comisiile UE).

5. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic, analiza punctelor slabe și tari, oportunităților și riscurilor mediului extern, viziunile EP și a APL asupra viitorului comunei.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare 6 obiective strategice.

5.1. Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal,	<p>1.1.Proiect Reparația drumurilor locale în varianta albă sau asfaltată pe întreg teritoriul comunei Ivancea</p> <p>1.2.Proiect: Renovarea trotuarelor de pe strada centrală a comunei Ivancea</p> <p>1.3.Proiect: Reparația podurilor din comuna Ivancea</p> <p>1.4.Proiect: Extinderea sistemului de iluminat stradal cu corpuri de iluminat dotate cu LED în perimetrul comunei</p> <p>1.5. Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale</p> <p>1.7. Proiect: Amenajarea stațiilor de așteptare a comunei Ivancea</p>
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<p>1.8.Proiect: Alimentare cu apă a comunei Ivancea</p> <p>1.9.Proiect: Proiectarea/Construcția sistemului de canalizare în s. Furceni, s. Brănești</p> <p>1.10.Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv p/u sistemul de canalizare în s. Furceni, s. Brănești</p> <p>1.11. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare</p>
3	Construcția rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	<p>1.12. Proiect: Extinderea sistemului de aprovizionare cu gaze naturale în s. Ivancea</p> <p>1.13. Proiect: Construcția sistemului de aprovizionare cu gaze naturale a satului Furceni</p>

		1.14. Proiect: Construcția și conectarea la sistemul de aprovizionare cu gaze a satului Brănești
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.15. Instalarea panourilor solare pentru apă caldă la instituțiile școlare, preșcolare
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.16. Amenajarea căilor de acces ce duc spre toate centrele de sănătate, oficiul poștal

5.2. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Diversificarea și susținerea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>)
		2.3. Elaborarea unui material documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul Comunei Ivancea, r.nul Orhei ”
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.4. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură
		2.5. Proiect: Amenajarea și dotarea pieților agricole
		2.6. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole în preajma bazinelor acvatice naturale și artificiale din apropiere
		2.7. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției Agricole	2.8. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole
		2.9. Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor europene de calitate
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	2.10. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în c.Ivancea
		2.11. Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local

5.3. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Ivancea, r.nul

Orhei

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local Competitiv	<p>3.1.Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor</p> <p>3.2.Dotarea bibliotecilor școlare cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor</p>
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<p>3.3. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori la sediul grădiniței de copii Ivancea în scopul eficientizării energetice</p> <p>3.4. Proiect: Reparația acoperișului a grădiniței de copii Ivancea</p> <p>3.5. Proiect: Reparația capătă a grădiniței Ivancea și măsuri de eficientizare energetică</p> <p>3.6. Proiect: Pavarea curții a grădinițelor de copii din comuna Ivancea</p> <p>3.7. Proiect: Dotarea terenului de joacă cu inventar sportiv la grădinița de copii Ivancea</p> <p>3.8. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori la sediul grădiniței creșă Ghiocel s. Furceni în vederea eficientizării energetice</p> <p>3.9. Proiect: Reparația capitlă în sala sportivă și dotarea acesteia cu inventar sportiv din cadrul gimnaziului Ivancea</p> <p>3.10. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar și a depozitelor la gimnaziul Ivancea</p> <p>3.11. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a gimnaziului Ivancea cu scopul eficientizării energetice</p> <p>3.12. Proiect: Reparația capitală a sălii de festivități și dotarea cu mobilier din incinta gimnaziului Ivancea</p> <p>3.13. Proiect: Schimbarea ușilor și geamurilor a gimnaziului Ivancea</p> <p>3.14. Proiect: Pavarea curții a gimnaziului “Mihai Moraru” din s. Brănești, a gimnaziului din s. Ivancea și a gimnaziului din s. Furceni</p> <p>3.15. Proiect: Dotarea cu utilaj și ustensile la blocul alimentar a gimnaziului “Mihai Moraru” s. Brănești</p> <p>3.16. Proiect: Schimbarea sistemului de ventilare în blocul alimentar a gimnaziului “Mihai Moraru” din s. Brănești</p>

		3.17. Proiect: Reconstrucția blocului D și măsuri de eficientizare
		energetică a gimnaziului Furceni
		3.18. Proiect: Amenajarea sălii de sport cu vestiare și bloc sanitar al gimnaziului Furceni
		3.19. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar a gimnaziului Furceni
		3.20. Proiect: Procurarea ustensililor pentru blocul alimentar al gimnaziului Furceni
		3.21. Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii
		3.22. Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din comună
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației comunei	3.23. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor comunei la OMF, CS Ivancea
		3.24. Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici
		3.25. Proiect: Crearea filialei stării excepționale, raionale cu dotarea cu echipamentul necesar
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	3.26. Deschiderea unei cantini sociale
		3.27. Implementarea serviciilor socio-medice și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate

5.4.Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Proiect: Reparația capitală a Casei de Cultură din s. Ivancea și măsuri de eficientizare energetică
		4.2. Proiect: Construcția unui WC al Casei de cultură din s. Ivancea
		4.3. Proiect: Reparație capitală a casei de cultură din s. Furceni în scopul eficientizării energetice
		4.4. Proiect: Dotarea edificiilor culturale cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări

		4.5. Proiect: Proiectarea și construcția Casei de cultură din s. Brănești
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii publice locale	4.6. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecilor publice 4.7. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a bibliotecilor publice
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.8. Proiect: Amenajarea a 3 parcuri publice și dotarea acestora cu iluminare și supraveghere video
		4.9. Proiect: Construcția a 3 mini-stadioane pe lângă gimnaziile comunei Ivancea
		4.10. Proiect: Construcția/ Renovarea terenurilor de fotbal din perimetrul comunei și dotarea cu inventar sportiv
		4.11. Proiect: Construcția a 3 scene de vară în perimetrul Comunei Ivancea
		4.12. Proiect: Amenajarea Zonelor de agrement izvoare, fântâni
		4.13. Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Ivancea, r.nul Orhei	4.14. Proiect: Redeschiderea a câte o casă muzeu în aceste 3 localități a comunei Ivancea
		4.15. Proiect: Renovarea / Construcția monumentelor eroilor căzuți în perimetrul comunei
		4.16. Relansarea activităților colectivelor artistice de amatori în cele 3 localități (muzică, dans, etc.)
		4.17. Relansarea și menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar
		4.18. Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară
		4.19. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive anuale în cadrul comunei
		4.20. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale

5.5. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1.Proiect: Proiectarea și implementarea sistemului de colectare selectivă, transportare, și depozitare a deșeurilor în com. Ivancea 5.2.Proiect: Construcția unei platforme pentru colectarea și sortarea deșeurilor

		5.3. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice
		5.4. Lichidarea gunoiștilor neautorizate
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.5. Curățirea fântânilor de tip mină de pe teritoriul Comunei
		5.6. Proiect: Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere și lărgirea albiei râului Moța ce traversează localitatea
		5.7. Proiect: Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)
		5.8. Proiect: Reconstrucția gardului a 3 cimitire a comunei Ivancea
		5.9. Curățire și amenajare anuală a cimitirilor din perimetrul comunei
		5.10. Proiect: Managementul pășunilor dintre extravilanul comunei, conform necesităților existente
		5.11. Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	5.12. Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren
		5.13. Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.14. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate
		5.15. Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)
		5.16. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului
		5.17. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor
		5.18. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.

5.6. Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

No	Programe	Acțiuni/Proiecte
----	----------	------------------

1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor comunei Ivancea
		6.2. Menținerea și suplinirea nr. de panouri informative de pe teritoriul comunei
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.3. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică
		6.4. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor
		6.5. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)
		6.6. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Comunei	6.7. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei
		6.8. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.

6. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Etape de implementare

Succesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Ivancea, r.nul Orhei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Comunitatea Locală - locuitorii comunei și instituțiile publice locale
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile confesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Organizațiile internaționale, Guvernul).

Implementarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului Strategic de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Planul Strategic de Dezvoltare va fi supus dezbaterilor publice la Adunarea comunei. După dezbateri, scopul căreia este ajustarea

propunerilor și recomandărilor făcute, Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei va fi înaintat Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Planului Strategic de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	

care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului Strategic de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

6.2. *Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîntâmpinare*

Managementul implementării planului strategic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic ➤ Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare ➤ Prevalarea intereselor personale ➤ Resurse financiare limitate ➤ Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ➤ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților comunei ➤ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității ➤ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale ➤ Dependența sectorului agrar de condițiile naturii ➤ Posibilitățile financiare reduse ale APL și a agenților economici pentru investiții ➤ Nivel jos de acumulare a impozitelor ➤ Capacitatea redusă de cumpărare a populației din comună
Social	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ➤ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației ➤ Emigrarea forței de muncă ➤ Îmbătrânirea demografică ➤ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluarea supra sănătății lor ➤ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instabilitatea politică

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse în Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Ivancea, r.nul Orhei poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare
Relațiile cu partenerii externi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale ➤ Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional și de stat
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial investițional redus ➤ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare ➤ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ➤ Risc de țară

În tabelul ce urmează sunt identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 7. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale și pe cartiere - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplelor de succes - desfășurarea concursurilor tematice
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-lor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

7. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

7.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Ivancea, r.nul Orhei, vor fi create Comitete de Sector. Astfel, pentru fiecare sector al comunei va fi format un Comitet din 3 persoane. Membrii acestor Comitete vor fi rezidente în sectorul respectiv și aleși la Adunarea locuitorilor din sector (circa 18 gospodării).

Comitetele vor contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor din sector atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din comună. Interesele Comitetelor de Sector vor fi reprezentate de o persoană aleasă de comitet care va face parte din Consorțiul Comitetelor de Sector. Consorțiul Comitetelor de Sector se va aduna în ședințe o dată în 2 săptămâni. Atribuțiile acestui consorțiu vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Comunei, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni

- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunei
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Ivancea, r.nul Orhei . Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Ivancea, r.nul Orhei .

7.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale		
№	Program	Indicatori de monitorizare

1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale, străzi, ulițe renovate în <i>variantă asfaltată</i> și a celor renovate în <i>variantă albă</i> ▪ Nr/km de drumuri, străzi, ulițe cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate ▪ <u>Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și</u>
---	--	---

		<p>aprobat</p> <p>Nr de piloni electrici noi montați</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul Comunei Ivancea renovate ▪ Nr de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Procurarea în termenii planificați a tehnicii mobile de deszăpezire și mentinere a drumurilor ▪ Nr de drumuri/km de străzi deszăpezite/ menținute în perioada de iarnă și primăvară- toamnă ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate
2	<p>Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de implementare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare ▪ Km de canalizare dați în exploatare ▪ Nr de gospodării conectați la canalizare ▪ Nr de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Program elaborat de implementare a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită
3	<p>Construcția rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea soluționării problemei de gazificare a com.Ivancea ▪ Nr de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare ▪ Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin comună ▪ Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării

4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. echipamentelor procurate pentru OMF, CS ▪ Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ <u>Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a</u>
---	---	---

instalării panourilor solare

Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat sursele energetice de asigurare cu agent termic

- Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare
- Măsurile întreprinse în vederea termoficării sediului grădiniței de copii din comună

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de programe accesate ▪ Nr de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr de întreprinderi noi-create ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale lansate ▪ Nr locurilor de muncă noi create ▪ Nr de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ Volumul investițiilor în sectorul servicii ▪ Lansarea publică a materialului documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul comunei Ivancea, r-nul Orhei ”
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr expozițiilor vizitate ▪ Nr unităților tehnice procurate ▪ Nr de tehnicii moderne aplicate în agricultura Comunei ▪ Nr de tehnologii moderne aplicate în agricultură ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ Suprafața terenurilor irigate
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de asociații agricole noi-înființate ▪ Extinderea șeptelului de animale ▪ Nr de întreprinderi noi-create în sfera agricolă ▪ Creșterea procentajului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate ▪ Nr punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale ▪ <u>Nivelul de funcționalitate a punctelor de colectare și cantitatea produselor colectate</u> ▪ Creșterea cantității producției agroalimentare locale comercializate ▪ Nr programelor de care au beneficiat producătorii agricoli

4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în c. Ivancea elaborat și aprobat ▪ Nr de agropensiuni deschise și funcționale ▪ Nr locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în comună ▪ Nr mediu de turiști ce vizitează comuna ▪ Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în comună
---	--	--

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Comunei Ivancea, r.nul Orhei

№	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Diversitatea echipamentelor de joacă noi achiziționate pentru grădinița de copii ▪ Nr de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Nr de materiale didactice necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Nr de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate. ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Nr de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Nr de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Terenuri de joacă amenajate conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Sistemul de iluminate reparat și asigurat conform cerințelor ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nivelul calității lucrărilor de construcții efectuate în

		<p>OMF, CS</p> <p>Funcționalitatea edificiului reparat și a rețelilor de utilitate publică</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul OMF, CS din c. Ivancea, r.nul Orhei ▪ Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat ▪ Procentul depistării bolilor în fazele incipiente și asigurare cu ajutor medical corespunzător ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Nr serviciilor medicale noi prestate locuitorilor Comunei la OMF,CS ▪ Nr de pacienți ai Comunei ce au beneficiat timp de 1 an de noile servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Nr de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Nr familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

№	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aspectul exterior îmbunătățit al casei de cultură după reparație ▪ Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru Casa de Cultură ▪ Inventarul mobilierului nou achiziționat și instalat în incinta Casei de Cultură ▪ Nr de servicii prestate în incinta sălii de festivități ▪ Nr mediu lunar de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement ▪ Venitul mediu lunar obținut de BL ca rezultat al funcționării sălii de festivități ▪ Nr anual de beneficiari ai serviciilor casei de cultură ▪ Venitul mediu anual încasat din activitatea sălii de festivități
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită ▪ Nr de cărți în limba română achiziționate/donate ▪ Nr de cărți în limba străină achiziționate/donate ▪ Nr de calculatoare conectate la rețeaua internet

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de servicii noi lansate în incinta bibliotecii ▪ Nr de cititori
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui parc-scuar pe teritoriul comunei Ivancea ▪ Nr mediu lunar de persoane ce își petrec timpul liber în parcul-scuar din comună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui stadion în localitatea ▪ Nr mediu lunar/sezonier de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Proiect de amenajare a unei zone de agrement în apropierea unui lac din comuna Ivancea ▪ Număr de elemente amenajate destinate activităților de odihnă, inclusiv mese cu scaune, foisor ș.a. ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Ivancea, r.nul Orhei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul colectivelor artistice înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de echipe sportive noi create în comună ▪ Nr secțiilor sportive noi deschise în comună în perioada de planificare ▪ Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul comunei ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului a localităților comunei ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului comunei ▪ Nr de expozate expuse în muzeu ▪ Nr de vizitatori ai muzeului comunei-localnici, străini ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale practicate

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

№	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de platforme dotate cu tomberoane construite pe perimetrul comunei ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoiștile autorizate ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Crearea asociației în domeniu ▪ Nr de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Nr gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din comună ▪ Nr de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului și iazurilor din perimetrul comunei ▪ Albiile râului și iazului din comună curățite și amenajate anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma iazului de pe teritoriul comunei curățite și amenajate anual
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafețe (ha) plantate cu arbori și arbuști ▪ Suprafețe (ha) de terenuri degradate necultivate ▪ Suprafețe (ha) de zone forestiere și spații verzi extinse
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Nr de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Ghid de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor elaborat ▪ Nr de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate ▪ Nr de ONG-uri de mediu constituite

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

№	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de audieri publice anuale ▪ Nr de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Nr cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Nr noi de panouri informative amplasate pe perimetrul comunei ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea funcționalității blogului Web al Primăriei ▪ Nr de accesări a blogului Web al Primăriei
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Nr de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Nr de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Nr de investiții atrase în comunitate ▪ Nr de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor comunei Ivancea	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate ▪ Nr de persoane din comună implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Nr acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Nr persoanelor implicate în acțiunile civice organizate

8.2. Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.1.Proiect Reparația drumurilor locale în varianta albă sau asfaltată pe întreg teritoriul comunei Ivancea	2020-2025	16 000 000+se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.2.Proiect: Renovarea trotuarelor de pe strada centrală a comunei Ivancea	2020-2025	4 000 000+Se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.3.Proiect: Reparația podurilor din comuna Ivancea	2020-2025	Se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.4.Proiect: Extinderea sistemului de iluminat stradal cu corpuri de iluminat dotate cu LED în perimetrul comunei	2020-2025	230 000+Se indentifică	BL, fonduri externe alte surse	Primar, CL
		1.5. Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2020-2025	250 000+ se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale	2020-2025	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.7. Proiect: Amenajarea stațiilor de așteptare a comunei Ivancea	2020-2025	800 000+ se identifică	BL,BS, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

2	Construcția rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.8.Proiect: Alimentare cu apă a comunei Ivancea	2018-2019	2 500 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.9.Proiect: Proiectarea/Construcția sistemului de canalizare în s. Furceni, s. Brănești	2022-2023	10 000 000+se identifică	BL, FEN, Contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.10.Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv pentru sistemul de canalizare în s. Furceni, s. Brănești	2020-2025	Se indentifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.11. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare	2020-2025	100 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.12. Proiect: Extinderea sistemului de aprovizionare cu gaze naturale în s. Ivancea	2018- 2023	Se identifică	Contribuția populației, BL, SA "Moldovagaz" , alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
3	Conectarea la rețelele ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.13. Proiect: Construcția sistemului de aprovizionare cu gaze naturale a satului Furceni	2018- 2023	1 000 000+ se identifică	Contribuția populației, BL, SA "Moldovagaz" , alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.14. Proiect: Construcția și conectarea la sistemul de aprovizionare cu gaze a satului Brănești	2018- 2023	Se identifică	Contribuția populației, BL, SA "Moldovagaz" , alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.15. Instalarea panourilor solare pentru apă caldă la instituțiile școlare, preșcolare	2020-2025	500 000+se identifică	PNUD, Programul "Energie și Biomasă", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.16. Amenajarea căilor de acces ce duc spre toate centrele de sănătate, oficiul poștal	2018-2013	Se indentifică	BL, CS Ivancea, Î.S. "POȘTA MOLDOVEI", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

8.3. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Diversificarea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2020-2025	2 500 000+ se identifică	Surse atrase, alte surse	Primar, CL, Agenți economici
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>)	2020-2025	20 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.3. Elaborarea unui material documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul Comunei Ivancea, r.nul Orhei ”	2020-2025	25 000+ se identifică	BL, donatori,alte surse	Primar, CL
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.4. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură	2020-2025	150 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, GȚ, ACSA,
		2.5. Proiect: Amenajarea și dotarea pieților agricole	2020-2025	2020-2025	Se identifică	BL, Agenți economici, alte surse

	2.6. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole în preajma bazinelor acvatice naturale și artificiale din apropiere	2020-2025	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GȚ, Primar, CL, Agenți economici
	2.7. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)	2020-2025	40 000+ se identifică	BL, Proiectul Agricultură competitivă în RM(MAC-P), surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
3	2.8. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2020-2025	30 000+ se identifică	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
	2.9. Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor	2020-2025	15 000+ se	BL, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți

	europene de calitate		identifică		economici
4 Valorificarea potențialului turistic al Comunei	2.10. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în c.Ivancea	2020-2025	18 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, Agenți economici
	2.11. Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local	2020-2025	1 700 000+ se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agentei economici, CL, Primar

8.4. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Ivancea, r.nul Orhei

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local Competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2020-2025	400 00+ se identifică	BS, BR, Ministerul Educației, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului
		3.2. Dotarea bibliotecilor școlare cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor	2020-2025	100 000+ se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Bibliotecara
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.3. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori la sediul grădiniței de copii Ivancea în scopul eficientizării energetice	2020-2025	850 000+Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
		3.4. Proiect: Reparația acoperișului a grădiniței de copii Ivancea	2020-2025	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
		3.5. Proiect: Reparația capăitală a grădiniței Ivancea și măsuri de eficientizare energetică	2020-2025	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
		3.6. Proiect: Pavarea curții a grădinițelor de copii Clopoțel s. Brănești, s. Ivancea, s. Furceni	2020-2025	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru

3.7. Proiect: Dotarea terenului de joacă cu inventar sportiv la grădinița de copii Ivancea	2020-2025	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
3.8. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori la sediul grădiniței-creșă Ghiocel s. Furceni în vederea eficientizării energetice	2020-2025	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
3.9. Proiect: Reparația capitlă în sala sportivă și dotarea acesteia cu inventar sportiv din cadrul gimnaziului Ivancea	2018-2019	Se identifică	Bugetul gimnaziului, BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul gimnaziului, Echipa de lucru
3.10. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar și a depozitelor la gimnaziul Ivancea	2020-2025	Se identifică	Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul gimnaziului, Echipa de lucru, Primarul
3.11. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a gimnaziului Ivancea cu scopul eficientizării energetice	2020-2025	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul gimnaziului, Echipa de lucru, Primarul
3.12. Proiect: Reparația capitală a sălii festive și dotarea cu mobilier din incinta gimnaziului Ivancea	2020-2025	Se identifică	Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul gimnaziului, Echipa de lucru, Primarul

<p>3.13. Proiect: Schimbarea ușilor și geamurilor a gimnaziului Ivancea</p>	<p>2020-2025</p>	<p>Se identifică</p>	<p>Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase</p>	<p>Directorul gimnaziului, Echipa de lucru</p>
<p>3.14. Proiect: Pavarea curții a gimnaziului “Mihai Moraru” din s. Brănești, a gimnaziului din s. Ivancea și a gimnaziului din s. Furceni</p>	<p>2020-2025</p>	<p>Se identifică</p>	<p>Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase</p>	<p>Directorul gimnaziului, Echipa de lucru, Primarul</p>
<p>3.15. Proiect: Dotarea cu utilaj și ustensile la blocul alimentar a gimnaziului “Mihai Moraru” s. Brănești</p>	<p>2020-2025</p>	<p>Se identifică</p>	<p>Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase</p>	<p>Directorul gimnaziului, Echipa de lucru</p>
<p>3.16. Proiect: Schimbarea sistemului de ventilare în blocul alimentar a gimnaziului “Mihai Moraru” din s. Brănești</p>	<p>2020-2025</p>	<p>Se identifică</p>	<p>Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase</p>	<p>Directorul gimnaziului, Echipa de lucru</p>
<p>3.17. Proiect: Reconstrucția blocului D și măsuri de eficientizare energetică a gimnaziului Furceni</p>	<p>2020-2025</p>	<p>Se identifică</p>	<p>Bugetul gimnaziului, BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase</p>	<p>Directorul gimnaziului, Echipa de lucru, Primarul</p>
<p>3.18. Proiect: Amenajarea sălii de sport cu vestiare și bloc sanitar al gimnaziului Furceni</p>	<p>2020-2025</p>	<p>Se identifică</p>	<p>Bugetul gimnaziului, BS, BL, BR, FISM, Ambasadele în RM, surse atrase</p>	<p>Directorul gimnaziului, Echipa de lucru, Primarul</p>

	3.19. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar a gimnaziului Furceni	2020-2025	Se identifică	Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul gimnaziului, Echipa de lucru
	3.20. Proiect: Procurarea ustensililor pentru blocul alimentar al gimnaziului Furceni	2020-2025	Se identifică	Bugetul gimnaziului, BS, BR, Ambasadele în RM, surse atrase	Directorul gimnaziului
	3.21. Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii	2020-2025	60 000+ se identifică	BS, BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnazilor, Directorul grădinițelor de copii

		3.22. Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din comună	2020-2025	150 000+ se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnazilor, Directorul grădinițelor de copii
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Comunei	3.23. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor comunei la OMF , CS	2020-2025	350 000+ se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	OMF, CS Ivancea Direcția raională sănătate
		3.24. Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2020-2025	20 000+se identifică	BL, BR, surse atrase	OMF Ivancea, Primar, CL
		3.25. Proiect: Crearea filialei stării excepționale, raionale cu dotarea cu echipamentul necesar	2020-2025	Se indentifică	BL, Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova	Primar, CL
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	3.26. Deschiderea unei cantini sociale	2020-2025	600 000+ se identifică	BL, BS, surse atrase; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	ONG, Asistentul social, CL, Primar
		3.27. Implementarea serviciilor socio-medice și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	2020-2025	300 000+ se identifică	BL, BS, surse atrase; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Concordia	ONG, CL

8.5. Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Proiect: Reparația capitală a Casei de Cultură din s. Ivancea și măsuri de eficientizare energetică	2020-2025	9 000 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC,CL
		4.2. Proiect: Construcția unui WC al Casei de cultură din s. Ivancea	2020-2025	Se identifică	BL, alte surse	Primar, Director CC,CL
		4.3. Proiect: Reparație capitală a casei de cultură din s. Furceni în scopul eficientizării energetice	2020-2025	50 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC,CL
		4.4. Proiect: Dotarea edificiilor culturale cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări	2020-2025	400 000+ se identifică	BL, Direcția raională cultură, donații, alte surse	Primar, Director CC
		4.5. Proiect: Proiectarea și construcția Casei de cultură din s.Brănești	2020-2025	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC,CL

2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	4.6. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecilor publice	2020-2025	50 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară
		4.7. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a bibliotecilor publice	2020-2025	80 000+ se identifică	BL, Direcția raională cultură, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.8. Proiect: Amenajarea a 3 parcuri publice și dotarea acestora cu iluminare și supraveghere video	2020-2025	300 000+ se identifică	Fondul Ecologic Național, BL, contribuția populației, surse atrase	Primar, Inginer cadastral, Grup de lucru
		4.9. Proiect: Construcția a 3 mini-stadioane pe lângă gimnaziile comunei Ivancea	2020-2025	500 000+ se identifică	BL, Federația Moldovenească de Fotbal, FEN, donații, alte surse	Primar,CL
		4.10. Proiect: Construcția/ Renovarea terenurilor de fotbal din perimetrul comunei și dotarea cu inventar sportiv	2020-2025	500 000+ se identifică	BL, Federația Moldovenească de Fotbal, FEN, donații, alte surse	Primar,CL
		4.11. Proiect: Construcția a 3 scene de vară în perimetrul Comunei Ivancea	2020-2025	Se identifică	BL, Agenție economici, contribuția populației, alte surse	Grup de lucru, Primar

	4.12. Proiect: Amenajarea Zonelor de agrement izvoare, fântâni	2020-2025	Se identifică	Capital privat, Fondul Ecologic Național, BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic
	4.13. Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)	2020-2025	2 500 000+ se identifică	Capital privat, Fondul Ecologic Național, BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic

Reabilitarea și

BL, Direcția raională

punerea în valoare a patrimoniului 4.15. **Proiect:** Redeschiderea a câte o casă muzeu în aceste 3 localități a comunei 2020-2025 30 000+ se Cultură și Turism, contribuția Director CC, Primar,

4 **cultural din Comuna Ivancea** identifică populației, surse CL

4.16. Proiect: Renovarea / Construcția monumentelor eroilor căzuți în perimetrul comunei	2020-2025	Se indentifică	BL, Direcția raională Cultură și Turism, contribuția populației, surse atrase
4.17. Relansarea activităților colectivelor artistice de amatori în cele 3 localități (muzică, dans, etc.)	2020-2025	30 000+ se indentifică	BL, Direcția raională Cultură și Turism, contribuția populației, surse atrase
4.18. Relansarea și menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar	2020-2025	300 000+ se indentifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse

Ivancea, r.nul Orhei
atrased

	4.19. Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară	2020-2025	200 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse	Director CC, Primar, CL Director CC, Primar, CL
Primar, Specialist pe domeniul tineret și sport, ONG					
	anuale în cadrul comunei			Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse	Primar, Director CC ONG
	4.20. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive	2020-2025	se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și	Primar, Director CC, Director gimnaziu,

	4.21. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2020-2025	20 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse	Primar, Persoane private
--	--	-----------	-----------------------	---	--------------------------

8.6. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
	Crearea sistemului sătesc de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1.Proiect: Proiectarea și implementarea sistemului de colectare selectivă, transportare, și depozitare a deșeurilor în com. Ivancea	2020-2025	200 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Centru, FNDR, surse atrase	Primar, CL, Grup de lucru
5.2.Proiect: Construcția unei platforme pentru colectarea și sortarea deșeurilor		2020-2025	100 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Centru, FNDR	Primar, CL, Grup de lucru	
5.3. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de		2020-2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector	

depozitare a deșeurilor casnice

		5.4. Lichidarea gunoiștilor neautorizate	2020-2025	20 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.5. Curățirea fântânilor de tip mină de pe teritoriul Comunei	2020-2025	20 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
		5.6. Proiect: Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere și lărgirea albiei râului Moța ce traversează localitatea	2020-2025	20 000 se identifică	BL, alte surse	BL, ONG, CL, alte surse
		5.7. Proiect: Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2020-2025	30 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Directorii gimnazilor
		5.8. Proiect: Reconstrucția gardului a 3 cimitire a comunei Ivancea	2020-2025	Se identifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL
		5.9. Curățire și amenajare anuală a cimitirilor din perimetrul comunei	2020-2025	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL
		5.10. Proiect: Managementul pășunilor dintre extravilanul comunei, conform necesităților existente	2020-2025	Se indentifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL
		5.11. Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei	2020-2025	15 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, Secretarul CL

3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	5.12. Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren	2020-2025	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primar, Inginer cadastral
---	--	--	-----------	-----------------------	--	---------------------------

		5.13. Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție	2020-2025	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primarul, Inginer cadastral
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.14. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2020-2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.15. Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)	2020-2025	15 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	CL, Primar, Grup de lucru
		5.16. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2020-2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.17. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor	2020-2025	15 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.18. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2020-2025	20 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Directorii gimnaziilor. Directori grădinițe, CL

8.7. Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor comunei Ivancea	2020-2025	5 000/an	BL	Primar, CL
		6.2. Menținerea și suplینirea nr. de panouri informative de pe teritoriul comunei	2020-2025	5 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.3. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2020-2025	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.4. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor	2020-2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.5. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	2020-2025	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.6. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsurι culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2020-2025	200 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul	6.7. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei	2020-2025	5 000+ se identifică	BL, Capital privat, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG

cetățenilor Comunei	6.8. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, Capital privat, contribuția populației, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG
----------------------------	--	-----------	-----------------------	--	----------------------------